

ประเทศไทย ชาวภูมิเดย์เป็นรัฐอิสระ ในศตวรรษที่ 20 เคยส่งทูตมาค้าขายกับอยุธยา และ เดย์ช่วยกษัตริย์เขมรปราบขบถ ต่อมามีรัฐได้ยกกำลังทหารมาปราบชาวภูมิและผนวกอาณาจักร เข้าเป็นส่วนหนึ่งของเขมร ชาวภูมิชอบการอพยพไปหาที่อันดูดสมบูรณ์ในการเพาะปลูก ชาวภูมิ อพยพขึ้นเนื้อเข้าสู่เมืองอัตปีอแสตนปาง จำปาสัก ตอนใต้ของลาว อพยพข้ามลำน้ำโขงเข้าสู่ ภาคอีสานทางด้านแก่งสะพือ อำเภอโขเจียม หลังจากนั้นลูกหลานของชาวภูมิได้แยกย้ายกันไป ตั้งบ้านเรือนตามที่ต่าง ๆ ชาวภูมิอพยพเข้าประเทศไทยครั้งใหญ่ในตอนปลายอยุธยา (พ.ศ. 2245 -2326) ชาวภูมิที่อพยพเข้ามามีหัวหน้าของตัวเอง คนไทยเรียกชาวภูมิว่า “ส่วย” ในขณะที่ ชาวภูมิเรียกตัวเองว่า กวย กุย หรือกวย ซึ่งแปลว่าคน ปัจจุบันพบชาวภูมิในจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ นครราชสีมา มหาสารคาม ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และสุพรรณบุรี (www.hilltribe.org:1. ใน3)

ในเอกสารประวัติความเป็นมา : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูล สาระ ความรู้ประเทศไทย (<http://www.baanjomyut.com: 1 ใน 3 และ 2 ใน 3>) ได้กล่าวไว้ว่า “เมื่อสิ้นรัชกาลพระเจ้า ชัยธรรมันที่ 7 (พ.ศ. 1761) อิทธิพลของขอมในแผ่นดินอีสานเริ่มเสื่อมลง หัวเมืองภาคอีสานของ ไทยนับตั้งแต่หนองหานลงไปจนถึงเมืองร้อยเอ็ด แต่ก่อนอยู่ได้อิทธิพลของอาณาจักรขอมทั้งหมด ต่อมาก็ได้ตกเป็นเมืองขึ้นของสุโขทัย ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงในปี พ.ศ. 1827 เมื่อถึงสมัยพระเจ้า อยู่หงส์สถาปนากรุงศรีอยุธยาขึ้นในปี พ.ศ. 1893 แขวงเมืองร้อยเอ็ดได้ตกอยู่ในปกครองของ อยุธยา ดังนั้น พระเจ้าฟ้างุ้มจึงยกทัพลงไปตีເມືອງຮ້ອຍເອັດແລະເມືອງອື່ນ ອົກຫລາຍເມືອງ ເຊັ່ນ ເມືອງພຣະສຕຣີ ເມືອງສະເໜີນ ເມືອງພຣະລິງ ເມືອງພຣະນາຍົມ ເມືອງພຣະນາເທິຍນ ເມືອງເຊະ ມາດ ເມືອງສະຫັງສີແຈ ເມືອງໂພນິດແດດ

ประวัติศาสตร์ในสมัยโบราณภาคนี้เคยเป็นอาณาจักรขอมก่อนที่จะตกมาเป็นของไทย ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีชนชาติเขมรและส่วยปะปนอยู่กับชนชาติไทยทางตอนใต้ของภาค ส่วนทาง ตอนเหนือและตะวันออกมีชนชาติเวียดนามเข้ามาปะปนอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสงคราม มหาເຂົ້າປະເທດ ได้มีชาติเวียดนามอพยพเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีชนชาติจีน อยู่ทั่วไปทั้งที่เป็นจีนแท้ และลูกผสม

เมื่อขอมเสื่อมอำนาจลง ไทยก็เริ่มมีอำนาจและเข้าครอบครองดินแดนแถบนี้และได้มี การอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่ง ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ราชอาณาจักรไทยมีอาณาเขตกว้างขวางมาก ชาวไทยพื้นเมืองกลุ่มนี้ซึ่งเรียกตัวเองว่า “ส่วย” “กวย” หรือ “กວຍ” ที่อาศัยอยู่เมืองอัตปีอ แสตนปาง (แสตนแพ) ในแค่รั้งจำปาสัก ซึ่งขณะนั้นเป็นดินแดนของราชอาณาจักรไทยโดยสมบูรณ์ (เพิ่งเสียให้ฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. 2436 หรือ ร.ศ. 112) พากเหล่านี้มีความรู้ความสามารถในการจับ

ข้างป่ามาเลี้ยงໄວໃช้งาน ตลอดทั้งการจับสัตว์ป่านานาชนิด ได้พากันอพยพข้ามลำน้ำโขงมาสู่ฝั่งขวา โดยแยกกันหลายพวกด้วยกัน

มีหลักฐานหลายแห่งที่พอจะยืนยันได้ว่าในพื้นที่ของลาวใต้ ได้มีกลุ่มนັນເຜົ່າດັກລ່າວອູ້ เป็นจำนวนมาก เช่น หนังสือบันທຶກการเดินทางในลาวภาคหนึ่งปี พ.ศ. 2438 ของເອງເຈີຍນແມ່ນຍິເປ ແລະ ສະໜາມ ເປຣມຈິຕົ່ຕ ຕອນທີ 5 ທີ່ວ່າດ້ວຍກາ ເດີນທາງຈາກເຊີຍແຕ່ງໄປອັດປື່ອແລະກ່າວລົງອັດປື່ອຕອນນີ້ວ່າ “ມີຄົນບອກວ່າຈັງຫວັດດັກລ່າວ ແວດລ້ອມດ້ວຍກູ່ແກ່ງກາງ (Phou Kang Kang) ທາງທີສ່ເໜືອແລະທີສີຕິດກັບເປີເປີນ (Se Pean) ທີສຕະວັນອອກຈາດກູ່ເຂາທີ່ມີພວກຫາວັນປ້າເຝຳລະແວອາສີຍອູ້ ແລະ ທີສຕະວັນຕກຕິດກັບເຫັນ້ານ້ອຍ (Se Nam Noi) ເລັນນີ້ໄປອົກມີໜຸ່ນບ້ານໃໝ່ຕັ້ງອູ້ໄກລ້ານ້ຳເຊີດກ່າວ ແລະ ເປັນທີ່ໃໝ່ກໍາອົບໄປຍາ ເກີ່ວກັບຊື່ “ນ້ຳນ້ອຍ” ຜົ່ງບັນທຶກໄວ້ໂດຍ ວັນວຸສຖອີ ເກີ່ວກັບກູ່ອັດປື່ອ ພວກຄນລາວມີຮາຍຊື່ໃນບໍ່ຢູ່ຢ່າຍໃນ ມາຍຄື່ພວກທີ່ຂຶ້ນບໍ່ຢູ່ໃໝ່ໃນທະເບີນບາງກອກມີຈຳນວນ 3,000 ດົກ ສ່ວນອື້ກ 200 ດົກທີ່ອູ່ນອກທະເບີນນີ້ເປັນແລ້ວເພີ່ມຮາຍໄດ້ຂອງເຈົ້າເມືອງ ອຍ່າງໄກ້ດີຕ້ວເລີຂດັກລ່າວໄມ້ຄູກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງ ອາຈະເປີ່ຍແປລັງແປລັງໄປຕັ້ງແຕ່ສໍາຍ້ນຍັນພັນ ເຊື້ອ ຮາໂກ ຜ່ານມາເຂາໄດ້ຕັ້ງຕ້ວເລີຂໄວ້ 1,000 ດົກ ແລະ ຈຳນວນພລເມືອງທັງໝົດໃນກາລດ້ອມາ ເຂົກໄດ້ຕັ້ງຕ້ວເລີຂໄວ້ເພີ່ຍ 6,000 ດົກ ເທົ່ານັ້ນ ວາຊສຳນັກບາງກອກ ອາຈະບືບປັບໃຫ້ນທະເບີນເຊີພະຈຳນວນພລເມືອງທີ່ທຳກຳໄດ້ ແຕ່ຈຳນວນພລເມືອງລາວທັງໝົດໄມ້ອາຈະເປີ່ຍແປລັງແປລັງເທົ່າໄດ້ຕັ້ງແຕ່ປີ 1866 ເປັນຕົ້ນນາ ຈະນັ້ນຜມລົງຄິດວ່າຄວາມຄໍານວນເອງເປັນ 15,000 – 20,000 ດົກຈະຄູກຕ້ອງກວ່າ ພວກຄນລາວເຝຳນັ້ນໄດ້ເສີຍກາເຊີ ອາກຮອນລະ 1 ມຸນ ແລະ ສີ່ຫຸນທອງຄໍາ (ເທົ່າກັບ 5 ກຽມ 25 ເຫັນຕິກັນ) ຕ້ອ 1 ປີ ສໍາຮັບຄນທີ່ມີຄຽບຄັກ ສ່ວນຄນໂສດນັ້ນຈະເສີຍຄນລະ 7 ມຸນ (ເທົ່າກັບ 2 ກຽມ 625 ມິລິກັນ) ພວກຫາວັນປ້າທີ່ຄູກຄຽບຄຮອງແລະ ຂຶ້ນກັບເມືອງອັດປື່ອ 20ເຝຳດ້ວຍກັນ” (ເອງເຈີຍນແມ່ນຍິເປ, 2438:83) ນອກຈາກນີ້ຕໍ່ໆນານເມືອງນຽມຄຣຈຳປາສັກດີຈົບພະຍາມຫາຄໍາມາຕຍົບດີ ໃນປະຊຸມພົງສາວດາວກາທີ່ 70 ຕອນນີ້ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ “ຄວັນພຣະເຈົ້າກໍານະທາທິວງຄຕ ແລ້ວເມືອງນັ້ນກໍວ່າມາຫັນນາ ເມືອງນາມີກຫັ້ນຕີຢືນຜູ້ໃຫ້ຈະປກຄຮອງຕ້ອໄປໄມ່ ມີແຕ່ບ້ານເຮືອນພວກລາວພວກສ່ວຍຕັ້ງເຮີຍຮາຍອູ້” (ປະຊຸມພົງສາວດາວກາທີ່ 70 ເຮືອງເມືອງນຽມຄຣຈຳປາສັກດີ, 2513 :158) ແລະ ໃນພົງສາວດາວກາເລີ່ມເດີຍກັນຕອນຕໍ່ໆນານເມືອງນຽມຄຣຈຳປາສັກດີ ຈົບໝໍ່ອມມອນຮວງສົງຈິຕົວ (ມ.ຮ.ວ. ປຸ້ມ) ເຮີບເຮີຍ ໄດ້ຮະບູໄວ້ຕອນນີ້ວ່າ “ເນື່ອກ່ອນຈຸລັດສັກລາວ 1000 ປີ ເມືອງນຽມຄຣຈຳປາສັກດີນີ້ຢັງເປັນທຳເລີປາດ ແຕ່ມີຫາວັນປ້າເຮີຍກ່າວຂ່າ ສ່ວຍ ກວຍ ອູ້ ສືບເຂົ້ອສາຍຕ່ອມາກາຍຫັ້ງລາວຫາວັນເມືອງເໜືອ (ມີເມືອງສົງສັດນາຄນຫຼຸດ) ພາກັນມາຕັ້ງນິວາສດານອູ້ມາກັ້ນ ແລ້ວພ້ອມກັບຍົກທ້ວນ້າແກ່ຕົນຂຶ້ນເປັນຜູ້ປກຄຮອງສືບຕະຮູລຕ່ອມາ” ແລະ ອົກຕອນນີ້ທີ່ກ່າວໄວ້ຮັງພະຄຽບໂພນເສົ້ມດ ໄດ້ພາຍຸາຕິໂຍມອພຍພາຈາກເວີ່ງຈັນທົງ ໄປອູ້ເມືອງບັນ

พายເພື່ອ ແລະ ຍ້າມມາດຳລັນດຳໃຫຍ່ຄົງຄົງຈຳບາກນາຄບຸຮີສີ ຄື່ອ ຈຳປາສັກປັຈຈຸບັນ ແລ້ວກົງຫຼຸດຕັ້ງ ພັກຄາສີຍອໝູ່ວ່າ “ພວກສີ່ຍື່ງເປັນລາວແລະ ເຂມຮົກພາກນແຍກໄປຕັ້ງນິວສານອໝູ່ ດັນທີ່ຕ່າງໆ ຄລະ ປະປັນກັນອໝູ່ກັບພວກຂ່າ ກວຍ ຕາມກຸມືລຳເນາຂັ້ນສົມຄວວ” ຜຶ້ງຈາກຫລັກສູານທັງໃນທາງປະວັດີສາສົກ ແລະ ຈາກການສໍາຮວັງຂໍ້ອື່ນຂອງແຂວງຕ່າງໆ ໃນປັຈຈຸບັນທຳໄໝ້ເຊື່ອໄດ້ວ່າ ໃນອົດືຕ່ານເຜົາທີ່ເຮືອກວ່າ ຂ່າຮົອສ່ວຍ ເຊື່ອກວຍ ນັ້ນມີອໝູ່ທ່າວໄປໃນເຂດພື້ນທີ່ຂອງລາວຕອນໄດ້ ແຕ່ເນື່ອງຈາກລຸ່ມໜຸນດັ່ງກ່າວຄູກ ປົກຄອງໂດຍເຜົາໄທຢລາວ (ລາວ) ຄວາມກື່ນກາຍທາງວັດນອຣວນແລະ ຂາຕີພັນຮູ້ຈຶ່ງເກີດຂຶ້ນປະກອບ ກັບໄດ້ມີການເປັ້ນແປລັງທັງທາງການເນື່ອງແລະ ວັດນອຣວນໃນການດຳຮັງຈິວິດຂອງປະຊາຊົນໃນພື້ນທີ່ ຕ່າງໆ ຂອງລາວໃນປີ ພ.ສ.2518 ຈຶ່ງທຳໄໝ້ລຸ່ມໜຸນຈາວກວຍບາງສ່ວນໃນລາວໄດ້ ໂດຍເຊັພາໃນເຂດທຸ່ງ ເພີ່ງຫຼືອພື້ນວາບ ເປັ້ນແປລັງໄປເກືອບໄມ່ເຫັນວ່າຈະມີກວາມເປັນກວຍອີກຕ່ອໄປ ຍກເວັ້ນຂໍ້ອົບນັ້ນ ແລະ ຂໍ້ອົບສານທີ່ບາງແໜ່ງທ່ານັ້ນ ຄົງເຫັນວ່າມີກວາມເປັນໜຸນເຜົາທັງໃນທາງຂາຕີພັນຮູ້ແລະ ວັດນອຣວນອໝູ່ ເຊັພາໃນພື້ນທີ່ຈະສູງບາງແໜ່ງ ໃນເຂດທຸກໆ ດາວ ແລະ ປາດງທ່ານັ້ນ

ນອກຈາກຫລັກສູານທີ່ເປັນເອກສາຮັດັກລ່າວແລ້ວ ຍັງມີຂໍ້ອື່ນຂອງນາຍ ບ້ານຂອງນາຍບົກ ເມື່ອງສຸຂຸມາ ຜຶ້ງທ່ານໄດ້ໃຫ້ອື່ນວ່າ ໃນສົມຍີທີ່ລາວຍັງເປັນເນື່ອງຂຶ້ນຂອງໄທຢ ດັນໃນ ທ້ອງຄືນນີ້ໄດ້ມີການໄປມາຫາສູ່ກັນເປັນປົກຕິ ແມ່ປັຈຈຸບັນຍັງໄດ້ມີເວລາໄປເຢີມໝາດີພື້ນຍູ້ຜົ່ງໄທຢອໝູ່ ບ້າງ ແລະ ສາມາຮັດພູດກວາຫາສ່ວຍກັນໄດ້ທຸກຄໍາ ຈນບາງຄັ້ງຄົນໄທຢກົດສົງສັຍໄມ້ໄດ້ວ່າ ດັນລາວຮູ້ກວາຫາ ສ່ວຍໄດ້ຍ່າງໄວ ສ່ວນພ່ອສຸຂຸ ຊຸນມະນຸ ມອນຂ້າງໃຫຍ່ແໜ່ງບ້ານພະໄພ ເມື່ອງປະຖຸມພອນ ກົບອກວ່າ ແຕ່ກ່ອນໄດ້ໄປມາຫາສູ່ກັນຂອງຄົນເລີ່ມຫ້າງເປັນປົກຕິ ພຶ່ມມາເຫັນທ່າງຈາກກັນໃນສົມຍີທີ່ມີການ ເປັ້ນແປລັງການປົກຄອງນີ້ເອັນ ແລະ ປັຈຈຸບັນນີ້ຍັງມີນາຍຫ້ອຍຫ້າງຈາກຜົ່ງໄທຢເຂົ້າມາຫາຂໍ້້ອ້າງຍູ້ ບ້ານຄັ້ງພ່ອເອັນໄປສົງຫ້າງໃຫ້ກັບຄົນໄທຢບ້າງ ໂດຍສົງໄປທີ່ເນື່ອງໄຊຍະບຸຮີ ແລ້ວຄ່ອຍຂ້າມໄປທາງ ກາກເໜືອຂອງໄທຢຈຶ່ງສົ່ງຕ່ອໄປກຽງເທິພາ ແລະ ຈັງຫວັດສຸວິນທົມຕາມກວາມປະສົງຄໍ (ພ່ອສຸຂຸ ຊຸນມະນຸ, ສົມກາຫານີ້ 24 ເມສາຍນ 2550)

ກາພທີ່ 4.14 ສກາພບ້ານເຮືອນຂອງໜອນຂ້າງທີ່ເປັນນາຍຫ້ອຍຫ້າງແໜ່ງບ້ານພະໄພ ເມື່ອງປະຖຸມພອນ ແຂວງຈຳປາສັກ ສ.ປ.ປ.ລາວ

เพื่อเป็นการยืนยันอย่างหนักแน่นอีกชั้นหนึ่งว่าชาว gwy ในลาวได้และอีสานได้มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในทางประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์จริง ผู้วิจัยได้เดินทางไปศึกษาภาคสนามของเมือง 2 เมืองที่มีชื่อปรากฏในประวัติศาสตร์ของชาว gwy หรือส่วย ได้แก่ เมืองอัตปีอ และเมืองแสนปาง ซึ่งก็พบว่ามีอยู่จริง และผู้คนในท้องถิ่นได้เล่าถึงเรื่องราวของซ้าง และเรื่องของพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช ไว้ตรงกันกับเอกสารในทางประวัติศาสตร์ จึงสามารถยืนยันได้ว่าความสัมพันธ์ถึงกลุ่มนี้ดังกล่าวเป็นจริงอย่างแน่นอน

2) ความสัมพันธ์ในเชิงวัฒนธรรม

ສິ່ງທີ່ຈະຢືນດືກຄວາມເຫຼືອມໂຍງທາງວັດນອຣວົມໄດ້ດີທີ່ສຸດ ຄູ້ ວິຊີ່ວິວິຕ ຄວາມເຂົ້າ
ແລກພາບພຸດ ຈາກຫລັກສູນທີ່ໄດ້ນຳເສນອມໄດ້ເຫັນແລ້ວວ່າ ຂາວກວຍຫີ່ວ່າສູຍທັງໃນລາວໄດ້ແລກອືສານ
ໄດ້ມີຄວາມເຫຼືອໃນເວັ້ງຜິ ແລະ ຜົ່ງເໜື່ອອຽນຮູມຫາຕີ ເປັນຫລັກການໃນກາປປະກອບພິທີກວມໄດ້ ພິເນີ້ວິຕ
ຈະຜູກພັນກັບຜິແທບທັງໝົດ ດ້ວຍຄວາມຍື້ມັນໃນຄວາມເຫຼືອແລະປະເພນີພິທີກວມດັກລ່າວ ຈຶ່ງທຳໄໝ
ກລຸ່ມໜີ່ຂາວກວຍຫີ່ວ່າສູຍທັງໃນລາວໄດ້ອືສານໄດ້ພັດນາໄດ້ຫັກວ່າຄນກລຸ່ມອື່ນໃນດ້ານການດຳລົງໝົວຖົກຈະ
ອູ້ຕາມພື້ນທີ່ທ່ານໄກລທີ່ເປັນປາເຂົາ ທີ່ປະປົດຈາກກາວຽບກວນຂອງຄນກລຸ່ມອື່ນເປັນຫລັກ ຍາກເວັນຈະ
ຫລັກເລີ່ມໄມ້ໄດ້ ມີອາຊີ່ພໍຫລັກໃນກາເກີບຂອງປໍາລັກສັດວົງ ແລະ ທອີ້ນ ໂດຍຈະມີຄວາມໜ້ານາງໃນກາ
ຈັບຫ້າງແລະຝຶກຫ້າງໄວ້ໃຊ້ການເປັນພິເສດ່ອ ທັງຂາວກວຍໃນລາວໄດ້ແລະເຂົດອືສານໄດ້ ຈະໃຊ້ພາຫາທີ່ໃຊ້ກັບ
ຫ້າງເໝືອນກັນ ນັບຄືອື່ປະກຳ ແມ່ອນກັນ ແລະທີ່ສຳຄັນຄື້ອ ໃຊ້ພາບພຸດເໝືອນກັນ ແລະກີ່ໄມ້ມີ
ອັກຊວປັບປຸງອອນຕົນເອງເຫັນກັນ

ภาพที่ 4.15 การ เช่น ให้ ผี ของ ชาว กวย หมู บ้าน ช้าง ใน เขต อี สา น ต ิ ของ ประเทศไทย

เป็นที่น่าสังเกตว่าในพากชณ์ผ่าทั้ง 49 ชนผ่าเหล่านั้น ได้ปรากฏว่ามีชนผ่าส่วนอยู่แต่ไม่มีคำว่ากวยอยู่เลย เพราะคำว่า “ส่วน” ในความหมายของสยาม คือ คำว่า “ข้า” ใน

ความหมายของลาว และได้แยกไปอีกว่าข้าเฝ่าอะໄຮซິ່ງບາງຄັ້ງຂ່າເຫລົ່ານັ້ນກີ່ຕ້ອງສັງສ່ວຍດ້ວຍ ເຊັ່ນໃນພຶກສາວດາຣາກາດທີ 70 ຕອນຕໍານານເມືອງນຄຽງຈຳປາສັກດີ ອັບພະຍາມຫາຄຳມາຕຍາຮົບດີຕອນ ທີ່ນີ້ວ່າ ພວກຂ່າທີ່ຕາມລົງມາສັ່ງພຣະພຸຖອປົງມາກຣແກ້ວພລືກນັ້ນ ກີ່ໃຫ້ຕັ້ງບ້ານເວືອນ ອູ້ບ້ານຂາມໜີ່ງ ຈຶ່ງເຮັກວ່າວ່າຂ່າພຣະແກ້ວມາຈຸນບັດນີ້ ແຕ່ພຣານທີ່ນັ້ນຕັ້ງໃຫ້ເປັນນາຍກອງພິທັກຜົກຊ່າຂ່າບ້ານສົ່ມປ່ອຍນາຍອນທີ່ຍັງເໝື່ອຢູ່ໃຫ້ເປັນສ່ວຍ ຂີ່ຜົ່ງຜ້າຂ່າວຄວາມພຣະພຸຖອປົງມາກຣແກ້ວພລືກ ແມ່ນຄໍາວ່າສ່ວຍກຍຍ່ອງຂ່າ ຈະເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີໃນສັມຍໂບຮານ ແຕ່ປ້ຈຸບັນແບບທີ່ຈະຫາໄມ້ໄດ້ແລະໄມ້ມີໂຄຣທີ່ຈະຍອມຮັບວ່າພວກຕົນເປັນໜັນເຝັ້ນສ່ວຍ ຮ່ອງຂ່າອືກຕ້ອໄປ ເພຣະຄຳດັ່ງກ່າວຄືອຄວາມໝາຍໄປໃນທາງກດ໌ຈີ່ຮັງແກ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມຮັກສາມັກຄືແລະຄວາມເປັນເອກພາພຂອງໜັນໃນໜາຕີ ຕາມຄຳຂ່ວ້າມູນຂອງປະເທດທີ່ວ່າ “ສັນຕິກາພ ເອກຮາຊ ວັດນາຄາວວ” ລາວຈຶ່ງໄດ້ມີການຊໍາຮະປະວັດທີ່ສຕ່ວລາວໃໝ່ ແລະການເຄລື່ອນຍ້າຍໜັນເຝັ້ນບາງໜັນເຝັ້ນ ຈາກພື້ນທີ່ນີ້ໄປຢູ່ອືກພື້ນທີ່ນີ້ ເພື່ອກາຮັດກາຮັດນາກາຍໃນປະເທດ ເຊັ່ນ ຜັນເຝັກະຕູ ທີ່ບ້ານຫ້ວຍໜຸນ ໃຫ້ເມືອງເລາງນາມ ແຂວງສາລະວັນ ປຶ້ງເປັນໜຸ້ບ້ານທອຜ້າ ກົງຍ້າຍມາຈາກເມືອງກະລົມ ແຂວງເຊກອງ ຕິດຫາຍແດນປະເທດເວີຍດນາມ ສ່ວນທີ່ເໝື່ອກີ່ຕ້ອງປ່ອບປ່ອຍນຕນເອງໃຫ້ສອດຄລ້ອອງກັບກວະແສຂອງການດຳຮັງໜີ່ຕົກ ໃນສັງຄມປ້ຈຸບັນ

ແມ້ໜັນເຝັ້ນຕ່າງໆ ແລ້ວນັ້ນຈະມີຫຼືອແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມສັກພແວດລ້ອມຂອງແຕ່ລະໜັນເຝັ້ນ ແຕ່ກົມືກາຫາພູດທີ່ຄລ້າຍຄລົງກັນ ແລະຕຽກກັນອູ່ໜ່າຍຄໍາ ເຊັ່ນ ຄໍາວ່າ ສຸ່ນັ້ນ ຈະໃຫ້ຄໍາວ່າ ຈອ ແລະ ຂ້າງໃຫ້ຄໍາວ່າ ອາເຈີຍ ເປັນຕົ້ນ ດັ່ງຕາງປະກອບ ດັ່ງນີ້

ข้อ con แต่ต้องมีการนำสิ่งที่ 4.2 เสด็จฯ คำพูดที่ได้รับมาสู่สังคมฯ

ตรางาชที่ 4.2 (ต่อ)

ที่มา : การศึกษาศาสตร์ภาษาพม่าที่มหาวิจัย ศูนย์ศึกษาและอนุรักษ์ภาษาพม่า สถาบันภาษาพม่า มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้ยก
เป็นอนุกรรมการเข้าร่วมในงานนี้

สรุปผลการวิจัยข้อที่ 2 จากคำถament การวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่าชุมชนชาวภาษาในเขตอีสานใต้ และลาวใต้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมหรือไม่อย่างไรนั้น ตอบได้ว่า ทั้งจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนทั้งในเขตอีสานใต้ และลาวใต้ สามารถยืนยันได้ว่า ชุมชนชาวภาษาในเขตอีสานใต้และลาวใต้มีประวัติศาสตร์ร่วมกันมาอย่างนานตั้งแต่สมัยที่เคยอาศัยอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทยเดิมแล้วอยู่เป็นจำนวนมากในลาวตอนใต้ และอยู่ต่อเข้าไปอยู่ในเขตอีสานใต้ ซึ่งมีเอกสารทางประวัติศาสตร์บันทึกไว้ชัดเจน เช่น พงศาวดารหัวเมืองอีสาน ประวัติเมืองสุรินทร์ และเมืองศรีสะเกษ เป็นต้น ส่วนวัฒนธรรมก็จะมีความเชื่อและวิถีชีวิตคล้ายคลึงกัน เช่น ภาษา จะใช้ภาษาในตระกูลมอญ-เขมร เมื่อกันและมีคำพูดที่ใช้เหมือนกันแต่ไม่มีภาษาเขียน ภาษาที่ใช้สามารถสื่อสารกันได้แต่อาจแตกต่างในด้านสำเนียง การออกเสียงบ้าง แต่เข้าใจกันได้ เช่น คำว่า อาเจียง คือ ช้าง อาจอ คือ สุนัข เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงช้างและนำช้างมาใช้งาน มีการบูชาในผีปะกำและใช้ภาษาเกี่ยวกับช้างเหมือน ๆ กัน เช่น คำว่า เ酵 ๆ เพื่อสั่งให้ช้างหยุด และตุน ๆ เพื่อสั่งให้ช้างถอย เป็นต้น

4.2.3 มีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวภาษาในเขตอีสานใต้และลาวใต้อย่างไรบ้าง

จากคำถament การวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่ามีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวภาษาในเขตอีสานใต้และลาวใต้อย่างไร พบว่าดินแดนในเขตอีสานใต้และลาวใต้ถือได้ว่าเป็นดินแดนที่มีจุดเด่นทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมในสายตระกูลมอญ-เขมร ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม การประกอบอาชีพ การนุ่งห่ม ภาษา วรรณคดี และที่อยู่อาศัย เป็นต้น ล้วนแต่เป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี คือ

- 1) ความเชื่อเรื่องผีปะกำของชาวส่วยหรือภาษา หมู่บ้านช้างสุรินทร์โดยคนกลุ่มนี้จะมีอาชีพในการเลี้ยงช้างเป็นหลักมาก่อน แม้ในปัจจุบันจะลดลงไปบ้างแต่ก็มีเหลืออยู่ไม่น้อยกว่า 150 เชือก ทุกครัวเรือนที่เลี้ยงช้างจะมีศาลปะกำ ซึ่งเป็นที่สักดิ์อยู่ของผีปะกำซึ่งเป็นผีสูงสุดที่คุยกับป้องกู้และช้างและครอบครัวของเจ้าของช้างให้อยู่ดีมีสุขปลอดภัยจากภัยทั้งหลายทั้งปวง ในทำนองเดียวกันที่หมู่บ้านช้างบ้านพะโพ บ้านเกี้ยดเงิง เมืองประตูมหาราช ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ก็จะมีการนับถือผีปะกำและมีศาลปะกำอยู่ เช่นเดียวกันกับในประเทศไทย ซึ่งผู้ที่สนใจเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมสามารถที่จะไปท่องเที่ยวและศึกษาในเชิงลึกได้ทั้งในลาวใต้และอีสานใต้

ภาพที่ 4.16 ศาลปะกำหมู่บ้านพะโพ เมืองประทุมพون แขวงจำปาสัก ส.ป.ป.ลาว

2) การเลี้ยงข้างและนำข้างมาใช้เพื่อการท่องเที่ยว ทั้งในอีสานใต้และลาวใต้ ต่างมีการนำข้างมาฝึกและนำมาใช้เพื่อการท่องเที่ยวเช่นกัน โดยที่หมู่บ้านข้างจังหวัดสุรินทร์ของประเทศไทยได้มีการนำข้างมาแสดงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น แต่ฟุตบอล ซักกะเย่อ กับคน เก็บของ เป็นต้น ที่ศูนย์คหคชาสตร์ ซึ่งเป็นศูนย์บริการการท่องเที่ยวประจำของหมู่บ้านที่ดูแล โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ในทำนองเดียวกันที่บ้านเกียดเงิง เมืองประทุมพอ แขวงจำปาสัก ของ ส.ป.ป.ลาว ก็ได้มีการนำข้างมาบริการให้นักท่องเที่ยวนั่งขึ้นไปท่องเที่ยวนगูอาสา ซึ่งเป็นภูเขาสูงในป่าสงวนแห่งชาติเชเปียนและเป็นภูเขาที่มีแหล่งโบราณสถานตั้งอยู่ นอกจากนี้ที่หมู่บ้านพะโพและบ้านเครือข่ายยังมีการเลี้ยงข้างอยู่หลายหมู่บ้าน รวมแล้วมีข้างไม่น้อยกว่า 20 เชือก

ภาพที่ 4.17 การนำข้างมาใช้เพื่อการท่องเที่ยวของหมู่บ้านข้างตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

3) ความเชื่อเรื่องผีของชาวไทย ไม่ว่าจะเป็นผีพ่อผีแม่ ผีบรรพบุรุษ ผีบ้านผีป่า และประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเช่นไหร่ฝี เช่น การรำฝีฟ้าเพื่อรักษาจากการเจ็บป่วยของคนหรือสัตว์เลี้ยง การกำหนดข้อห้ามหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ในชีวิตเพื่อไม่ให้ผิดต่อฝี และการลงโทษด้วยการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ สำหรับผู้ที่กระทำผิดต่อชาติหรืออีตบ้านคองเมืองของผู้เฝ้า เป็นต้น

4) รูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ ความน่าสนใจอย่างหนึ่งคือการทำความเข้าใจในส่วนลึกที่เป็นตัวตนของชนผู้เฝ้าที่แท้จริง ซึ่งอาจแตกต่างกับผู้ที่มาท่องเที่ยว แต่สามารถที่จะศึกษาเปรียบเทียบทำความเข้าใจในเพื่อนมนุษย์ได้ ที่สำคัญคือลักษณะรูปร่างหน้าตา ภาษา ผิวพรรณทางกายภาพ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เป็นนักศึกษาทางสังคมศาสตร์หรือทางมนุษยวิทยา หรือพัฒนาสังคม ยิ่งมีความจำเป็นที่จะเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้กับงานพัฒนาที่ตนรับผิดชอบอยู่ได้เป็นอย่างดี

5) สภาพบ้านเรือน เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ลักษณะรูปทรงของบ้านเรือน ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของชนผู้เฝ้า เช่น ตะกร้าหวาย เตาไฟบันไดบ้าน เครื่องจับสัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น ล้วนแตกต่างไปจากคนทั่วไป เพราะจะมีรูปทรงและลวดลายต่าง ๆ ที่แฝงด้วยศิลปะ ความเชื่อต่าง ๆ อยู่ด้วย ซึ่งถ้าทำความเข้าใจให้ดีก็จะบอกได้ทันทีว่าบ้านเรือน และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เราพบเห็นเป็นของคนกลุ่มใด ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยววิเคราะห์ความเข้าใจในเพื่อนมนุษย์ต่างผู้เฝ้าต่างวัฒนธรรมกับตนเองได้มากขึ้น

6) สภาพความเป็นอยู่และการทำมาหากิน ในแต่ละชนผู้เฝ้ายังมีวิถีในการดำเนินชีวิตหรือการทำมาหากินที่แตกต่างกันไปตามความรู้ ความสามารถ และสภาพแวดล้อมของตนเอง สำหรับชนผู้เฝ้าชาวไทยหรือสหัสภพจะมีวิถีชีวิตและช่องทางการทำมาหากินเป็นของตนเองตามที่ตนเองถนัด เช่น การเก็บของป่า ล่าสัตว์ หอผ้า เลี้ยงช้าง และการหลอมเหล็ก เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นทรัพยากรกราท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวบางกลุ่มได้ว่า เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไรในสภาพแวดล้อมที่แสนจะโหดร้ายเช่นนี้

7) เครื่องประดับตกแต่ง เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย หลาຍคนอาจมองแบบผิดๆ เมื่อพิจารณา ชนทุกกลุ่มต่างก็มีเครื่องประดับตกแต่งและเครื่องแต่งกายที่เหมือนกัน แต่ถ้าวิเคราะห์อย่างละเอียดแล้ว จะเห็นถึงเนื้อผ้า ลวดลาย และสีสันของผ้า และเครื่องประดับ ตลอดจนกรรมวิธีในการผลิตเครื่องใช้เหล่านั้นที่แตกต่างกันไป เช่น การแต่งสีด้วยใบไม้ในงานมงคลหรืองานบุญต่าง ๆ ในขณะที่คนไทยทั่วไปถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องห้าม

8) แนวคิดความเชื่อหรือทัศนคติของตนเองและต่อคนกลุ่มอื่น และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เวลาเวลาพูดถึงชาวไทย หรือชาวส่วนเรามักมองในเชิงหมายเหยียดว่า

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวภูยในเขตอิสานใต้ และล้าวใต้ สามารถทำได้โดยการจัดทำบัญชีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ร้อยปีงเป็นระบบ และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล รวมทั้งประสานร่วมมือกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้ภูยได้นำนโยบายและการหนุนเสริมของภาครัฐอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

4.2.4 มีแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากคำถามการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่ามีแนวทางในการกำหนดดยุทธศาสตร์เพื่อพาเพื่อ
เสริมสร้างความเข้มแข็ง การพัฒนาและการจัดการห้องเรียนเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานได้สู่ความยั่งยืน
โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างไรนั้น จากการวิจัยได้ข้อสรุปที่สำคัญ 5 ประการ
ดังนี้

1) กลุ่มน้ำที่เรียกตนเองว่า กวย และถูกคนอื่นเรียกว่า สวยบ้าง ขำบ้าง บู๊บ้าง ผู้เป็นคนกลุ่มเดียวกัน และนอกจากนี้ยังมีชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ในสายตระกูลเดียวกัน เช่น กะຕุ กะตาง แหะหรือเกรียง ละแวนหรือบราวน อุญ เป็นจำนวนมากในเขตลาวใต้และอีสานใต้

2) กลุ่มคนดังกล่าวมีภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตคล้ายคลึงกัน โดยมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งในทางประวัติศาสตร์ ทางชาติพันธุ์ และทางวัฒนธรรมด้วย

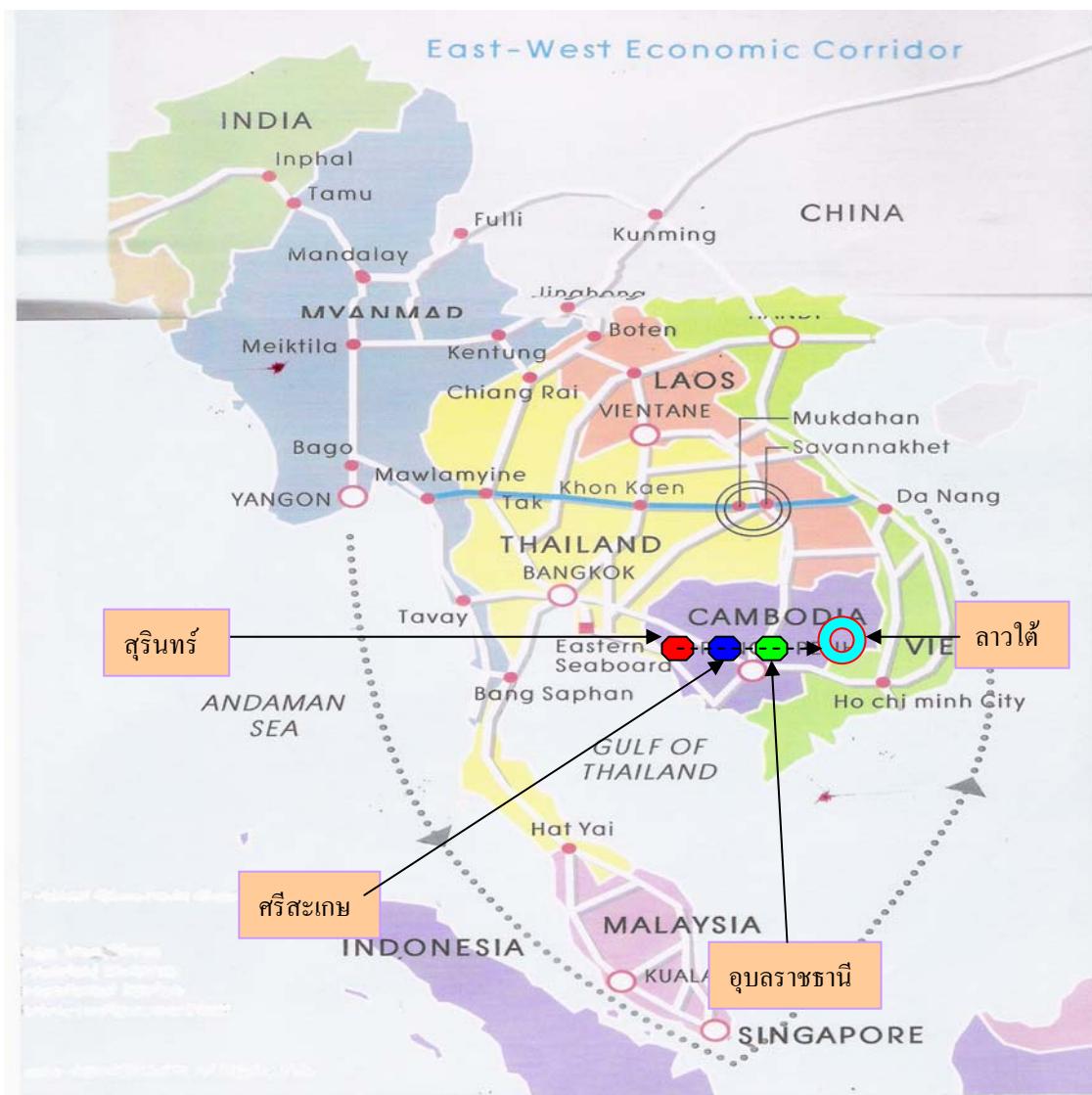
3) ลักษณะเด่นของกลุ่มคนดังกล่าว คือ ลักษณะทางวัฒนธรรม ได้แก่ แนวคิดความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เครื่องมือเครื่องใช้ การแต่งกาย และการดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายและกลมกลืนกับชุมชนชาติ

4) จากระบบความนิยมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในเขตอีสานได้แล้ว
ลาวได้ สวนใหญ่จะให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากกว่าด้านอื่น ดังนั้นลักษณะ
ของชุมชนชาวburyที่พบเจ้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้อย่างยิ่งที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนาการ
ท่องเที่ยวรวมกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีทรัพยากรเหล่านี้ร่วมกันอยู่อย่างสมบูรณ์

5) การกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวในเขตอีสานได้และลาวได้ที่มีความเป็นไปได้ คือ ยุทธศาสตร์การเปิดบ้านรับแขกร่วมกัน ซึ่งอาจทำได้ดังนี้

(1) การอำนวยความสะดวกความสะดวกในการเดินทางเข้าออกระหว่างประเทศแก่นักท่องเที่ยวทั้งในด้านหนังสือเดินทาง การตรวจตรา การเก็บค่าธรรมเนียมเข้าออกประเทศ และพาหนะเดินทาง เป็นต้น

(2) การประสานร่วมมือระหว่างธุรกิจท่องเที่ยวในเขตอีสานได้และลาวได้โดยมีหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐเป็นผู้ประสานให้เกิดความร่วมมือกันอย่างจริงจัง ทั้งในด้านข่าวสารข้อมูล การดูแลและส่งต่อนักท่องเที่ยวในรูปของบัตรเดียวได้ทั่วทั้งอีสานได้และลาวได้

ภาพที่ 4.18 แสดงแผนที่ความเชื่อมโยงระหว่างอีสานได้และลาวได้

ตารางที่ 4.3 สรุปการตอบคำถามการวิจัย

คำถามการวิจัย	คำตอบ
1. สภาพทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทย (ส่วย) ที่มีลักษณะเด่นในเขตอีสานใต้และลาวใต้มีอยู่ที่ไหนอย่างไรบ้าง	สภาพทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทย หรือส่วยที่มีลักษณะเด่นในเขตอีสานใต้และลาวใต้มีอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในด้านความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต และการประกอบอาชีพ เช่น การเลี้ยงช้างของชาวส่วยในจังหวัดสุรินทร์ การทอผ้าไหมของชาวส่วยบ้านเป้า อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ การเลี้ยงช้างของหมู่บ้านพะโพ เมืองปะตูมพون แขวงจำปาสัก การทอผ้าของบ้านหัวหุนใต้ เมืองเลาダメ แขวงສากะวัน และหมู่บ้านบก เมืองสุขุมวิท เมืองบากเจียงเจริญสุก แขวงจำปาสัก ส.ป.ป.ลาว
2. ชุมชนชาวไทยในเขตอีสานใต้และลาวใต้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยในเรื่องประวัติศาสตร์ได้มีหลักฐานยืนยันชัดเจนในหลายที่ว่า ชุมชนเดิมล่าวได้อพยพมาจากอินเดียตอนเหนือแต่เดิม เทือกเขาหิมาลัย เป็นกลุ่มที่ใช้ภาษาในตระกูลมอญ-เขมร โดยเหตุที่ถูกพากอกรยับรุกวายและอพยพเข้ามายังใน ส.ป.ป.ลาวโดยผ่านทางพม่า และต่อมาเมื่อมีปัญหาในทางการเมืองใน ส.ป.ป.ลาวในขณะนั้นจึงมีชาวไทยบางส่วนอพยพเข้ามายังในเขตพื้นที่อีสานตอนล่างหรืออีสานใต้ของไทย ปัจจุบันตั้งแต่สมัยสมเด็จพระพระราษฎร์มหาราชนเป็นต้นมาจนถึงสมัยสมเด็จพระที่นั่งสุริยาอมรินทร์ ส่วนความสัมพันธ์ในด้านวัฒนธรรม คือเรื่องความเชื่อ ภาษา วัฒนธรรม และการเลี้ยงช้าง การใช้ภาษาที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน ทั้งในอีสานใต้และลาวใต้	
3. มีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยในเขตอีสานใต้และลาวใต้อย่างไรบ้าง	แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยในเขตอีสานใต้และลาวใต้ สามารถทำได้โดยการจัดทำบัญชีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้อย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล รวมทั้งประสานร่วมมือกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้ภายใต้นโยบายและการสนับสนุนของภาครัฐอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป
4. มีแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำได้โดยการอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าออก เช่น การผ่านแดนโดยไม่ต้องทำวีซ่า (VISA) การให้ข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และการซื้อบัตรท่องเที่ยวร่วมกันของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยซื้อบัตรเดียวสามารถนำไปเที่ยวได้ทุกพื้นที่ในกลุ่มเดียวกัน	แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำได้โดยการอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าออก เช่น การผ่านแดนโดยไม่ต้องทำวีซ่า (VISA) การให้ข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และการซื้อบัตรท่องเที่ยวร่วมกันของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยซื้อบัตรเดียวสามารถนำไปเที่ยวได้ทุกพื้นที่ในกลุ่มเดียวกัน

4.3 อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่พบเมื่อนำมาวิเคราะห์เบริยบเทียบกับความเข้าใจที่ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่าของผู้รู้ในอดีตที่ผ่านมาแล้ว มีส่วนที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ในส่วนที่ว่าในเขตพื้นที่ของเมืองอัตปือ แสนปาง และเมืองจำปาสักเป็นดินแดนที่อยู่อาศัยของชาวไทย หรือส่วย หรือข่า เป็นจำนวนมากนั้น ในความเป็นจริงในปัจจุบันมีอยู่บ้าง เป็นบางส่วนแต่ที่มีอยู่มากคือ ที่เมืองอัตปือ ปัจจุบันได้ยกฐานะเป็นแขวงอัตปือ ซึ่งมีชนเผ่า ต่าง ๆ ถึง 60 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมดที่มีอยู่ประมาณ 1.7 แสนคน (สัมภาษณ์บุญโขม, แสงใหญ่, 4 กุมภาพันธ์ 2550) แต่ชนเผ่าเหล่านั้นส่วนใหญ่จะเรียกตนเองว่าเผ่าละแวกหรือเผ่า บรรวามีเพ็บว่ามีผู้คนหรือส่วยอยู่ในพื้นที่ของแขวงอัตปือเลย ในขณะที่เอกสารฝ่ายไทยได้ระบุ อย่างชัดเจนว่า ชนเผ่าส่วยได้มีตั้งฐานเดิมอยู่ที่อัตปือและแสนปาง (ปัจจุบันแสนปางเป็นเมือง หนึ่งของจังหวัดสตูลจริงของกัมพูชา) ก่อนที่จะอพยพมาอยู่ในเขตอีสานตอนใต้ของประเทศไทย ส่วนที่เมืองจำปาสักที่ว่ามีพากส่วยหรือการยื้อข่าอยู่เป็นจำนวนมากในอดีตนั้น ณ ปัจจุบันมีอยู่ อย่างกระฉับกระเฉย แต่จะมีอยู่มากที่เมืองสุขุมวิท เมืองบาลีเงินเจริญสุก แขวงจำปาสัก และ เมืองเลางาม เมืองสาละวัน แขวงสาละวันเท่านั้น ส่วนที่อื่น ๆ จะอยู่ผสมกลมกลืนกับเผ่าอื่น ๆ และมีการกลืนกลายทางวัฒนธรรมไปเป็นแบบลาวเกื้อทั้งหมด ทั้งนี้ด้วยเหตุผลทางด้าน การเมือง คือ ความเป็นเอกภาพของชาติและเหตุผลทางเศรษฐกิจที่ต้องปรับตัวให้ทันกับกระแส การเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนาตามระบบบริโภคใหม่ที่ผ่านมา พร้อมกับการเปิด ประเทศภายใต้นโยบายเปลี่ยนแปลงใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ 2529 เป็นต้นมา ดังนั้น ภาพเก่า ๆ ที่ได้ จากเรื่องราวในทางประวัติศาสตร์จึงเปลี่ยนแปลงไปแบบหาร่องรอยไม่ได้เลย และไม่มีใครใน ประเทศลาวปะรุงนาที่จะพูดถึงอีก เนื่องจากเกรงจะกระทบต่อนโยบายของรัฐ และไม่สามารถ หาเอกสารหลักฐานใด ๆ ในประเทศมาอ้างอิงได้อย่างน่าเชื่อถืออีกด้วย

2. ลาวกับไทยแม้หลายคนจะเข้าใจว่าเป็นบ้านที่เมืองนองกันก็จริง แต่ในความเป็นจริง แล้วจะเป็นบ้านที่เมืองนองกันเฉพาะเรื่องของชาติพันธุ์และวัฒนธรรมเท่านั้น ส่วนเรื่องเกี่ยวกับ การเมืองแทบจะกล่าวได้ว่าเป็นศัตรูกันมาตลอด ตั้งแต่ไทยเข้าไปปกครองลาวเป็นเวลาถึง 111 ปี และได้สมควรกับเมริกาไปทั้งหมดในประเทศลาวในขณะที่ลาวได้พยายามตั้นrunเพื่อความเป็น เอกราชของตนเอง จนกระทั่งลาวได้หันไปพึ่งพาเวียดนามและประเทศในเครือข่ายสังคมนิยมและ สุดท้ายก็ได้นำระบบอับสังคมนิยมมาใช้ในการปกครองประเทศ ซึ่งทั้งระบบการคิด วิธีการ ดำเนินงานในการปฏิบัติต่อประเทศไทยและคนไทยแล้วจะได้รับความสำคัญน้อยกว่าประเทศใน กลุ่มสังคมนิยมด้วยกัน แม้ในความเป็นตัวตนของความเป็นคนลาวนเชิงปัจเจก จะมีความ

ใกล้ชิดผูกพันกับคนไทยอยู่มากก็ตาม สำหรับในด้านการค้าและการลงทุนซึ่งเป็นเรื่องของผลประโยชน์ร่วมกันนั้นจะเป็นไปตามหลักการสาがらที่ว่าด้วยการค้าเสรีทั่วไป แต่อย่างไรได้เงื่อนไขที่ประเทศไทยและคนลาวได้ประโยชน์ร่วมอยู่ด้วยเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เช่น จะไปใช้พื้นที่เพาะปลูกในลาว ก็ต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจะปลูกอะไร อย่างไร คนลาวจะได้อะไรจากการลงทุนนั้น ในส่วนของการมีงานทำ การพัฒนาฝีมือ การรักษาสภาพแวดล้อม เป็นต้น

3. จากข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัยพบว่า ดินแดนที่เรียกว่าอีสานได้และลาวได้นี้มีลักษณะเด่น ๆ ทางวัฒนธรรมร่วมกันอยู่หลายอย่าง เช่น โบราณวัตถุ โบราณสถาน และกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก เพียงแต่ยังไม่ได้มีการนำมารักษาดูแลร่วมเพื่อให้เกิดคุณค่าต่อการท่องเที่ยวมากนัก ทั้ง ๆ ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้มีความต้องการหรือสนใจอยู่เพียงสองอย่าง คือ ธรรมชาติ กับวัฒนธรรม แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะให้ความสนใจเฉพาะในส่วนที่เป็นธรรมชาติเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะง่ายกว่า สะดวกกว่าที่จะไปเกี่ยวข้องกับด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องสัมผัสรู้กับบุคคลอื่น แต่ในความเป็นจริงการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมจะมีความยั่งยืนและเกิดประโยชน์ในระยะยาวได้มากกว่า ทั้งต่อตัวนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว อุรุกิจนำเที่ยว และประเทศไทยเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร ที่พัก และผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นที่ผลิตขึ้นมา ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวภายใต้การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นจริงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นสถาบันวิชาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ หรือมหาวิทยาลัยในพื้นที่ เป็นต้น

4. แม้ในประเทศไทยจะมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งในทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอยู่มาก แต่โอกาสที่จะเกือบถูกละนำมานำสู่การพึงพาระห่วงกันกับไทยนั้นดูค่อนข้างจะมีความเป็นไปได้ยากอยู่ เนื่องจากในระยะนี้ชาวต่างประเทศที่ประสงค์จะเดินทางเข้าไปในประเทศไทยยังไม่สามารถเข้าไปประเทศไทยโดยตรงได้สะดวกนัก จึงต้องเดินทางผ่านประเทศไทยก่อนซึ่งทำให้ประเทศไทยพลอยได้รับประโยชน์ไปด้วย แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นคนไทยแล้วก็นิยมเดินทางตรงไปที่ประเทศไทยโดยมากกว่าจะที่จะเดินทางผ่านทางที่มีแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะบริษัทนำเที่ยวจะมีการแข่งขันกันสูงและแต่ละบริษัทจะต่อสู้กันด้วยกลยุทธ์ราคา จึงพยายามที่จะนำนักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวปลายทางโดยตรง ซึ่งจะใช้เวลาและค่าใช้จ่ายต่ำกว่าคู่แข่ง ซึ่งลักษณะดังกล่าวหากไม่มีการบังคับว่าต้องมาอีสานได้ต้องแกะที่เหน็บบังก่อนที่จะเดินทางเข้าไปสู่ประเทศไทย แต่ในความเป็นจริงแล้วก็ไม่สามารถที่จะบังคับได้

เพราะไทยเป็นประเทศประชาธิปไตยที่ผู้ประกอบการทุกคนสามารถเลือกดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ ของตนเองได้โดยเสรี ที่ไม่ผิดต่อกฎหมาย แนวทางที่จะเป็นไปได้คือการร่วมมือกันกระตุนชักชวน ว่า ถ้ามาเที่ยวไทยแล้วควรจะไปเที่ยวต่อที่ไหนในลาบบ้าง หรือถ้ามาเที่ยวที่ประเทศไทยแล้วควร จะมาเที่ยวต่อที่ไหนในประเทศไทยบ้าง หรืออาจมีการซื้อตั๋วเพื่อการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยที่จาก ไทยไปใช้ในลาบได้ และซื้อจากลาบแล้วนำมายังไทยได้ เป็นต้น ซึ่งทั้งสองประเทศต้องอำนวยความสะดวก ความสะดวกทั้งในแง่ข้อมูลข่าวสารและการเดินทางเข้าออกประเทศไทย โดยมีเงื่อนไขพิเศษกว่าคนที่ เดินทางไปโดยวัสดุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่การท่องเที่ยว

4.4 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน ทั้งผู้ที่เดินทางไปเที่ยว เจ้าของ แหล่งท่องเที่ยว และผู้จัดนำเที่ยว ตลอดจนประเทศที่อยู่ใกล้เคียงกัน จึงเห็นควรให้มีการ ดำเนินการในสิ่งต่อไปนี้

1. ควรให้มีการศึกษาสำรวจแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธุรกิจและวัฒนธรรมที่มีอยู่ และ จัดทำเป็นบัญชีแหล่งท่องเที่ยวไว้อย่างเป็นระบบในรูปของศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวของหน่วยงาน ส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการนำออกเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้กันทั่วไปทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ โดยการประชุมสัมมนาและสื่อต่าง ๆ เช่น อินเตอร์เน็ต โครงการเตอร์ แผ่นพับ และวารสารการท่องเที่ยว

2. ควรมีการเผยแพร่และให้ข่าวสารข้อมูลแก่บริษัทนำเที่ยว และผู้เดินทางมาท่องเที่ยว ให้มีโอกาสสรับรู้และเลือกที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ หากมีความต้องการโดยมี เงื่อนไขและข้อแนะนำในการปฏิบัติตนในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ในรูปของเอกสารคู่มือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3. นักท่องเที่ยวเองก็ต้องยอมรับความจริงว่า สถานที่ที่ตนเองกำลังท่องเที่ยวอยู่นั้นคือ บ้านคนอื่น วัฒนธรรมคนอื่น ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่แท้จริงของเข้า ที่เขากิด เข้าเชื่อ และเข้าอยู่ของ เขายมาได้ตั้งแต่อดีต ไม่ควรเอาพื้นฐานของตนเองเข้าไปเบรียบเทียบกับเขาว่า เขายจะต้องคิด จะต้องเชื่อ และจะต้องทำ จะต้องเป็นอย่างที่เราเป็น และไปปล่วงเกินวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของ พากเขา โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกและผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดกับเขา หลังจากที่เรากลับบ้าน เรายังคง

4. รัฐต้องยอมรับความจริงในด้านความแตกต่างระหว่างระบบการปกครอง เพราะเป็น สิ่งที่มีผลต่อวิธีคิด และแนวปฏิบัติต่อกัน แม้ในความเป็นชาติพันธ์และวัฒนธรรมจะเป็นพื้นองค์กัน

ก็จริง ดังนั้นจึงต้องหาจุดร่วมและจุดต่างระหว่างกันให้ได้ เพื่อที่จะนำไปสู่การร่วมมือกันในส่วนที่เป็นจุดร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพบนฐานของผลประโยชน์ร่วมกันในทุกด้าน ไม่เพียงแต่ด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ทั้งในระดับรัฐและระดับประชาชนอย่างเสมอภาค จริงจัง และจริงใจ ภายใต้ข้อตกลงร่วมกันทุกฝ่าย

4.5 สรุป

จากเนื้อหาทั้งหมดที่ได้นำเสนอมาจะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันยังมีชุมชนชาวไทยหรือส่วนใหญ่ในเขตอีสานได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ของจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และบางส่วนของจังหวัดมหาสารคาม ประมาณว่ามีอยู่ถึง 474,486 คน หรือประมาณสี่แสนเศษ และในลาวได้ก้มีอยู่ในเขตพื้นที่เมืองบางเจียงเจริญสุข เมืองเลางาม เมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก เมืองหลวง เมืองสาละวัน แขวงสาละวัน และเมืองท่าแตง แขวงเชกong ซึ่งคาดว่ามีอยู่ทั้งหมดประมาณ 45,498 คน หรือสี่หมื่นคนเขตอีสานใต้ของไทยและลาวใต้ของ ส.ป.ป.ลาว ได้มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมกัน ซึ่งสามารถยืนยันได้ด้วยหลักฐานทั้งทางประวัติศาสตร์และวัฒนาธรรม เช่น ภาษาพูด ประเพณีความเชื่อ และการดำเนินชีวิตโดยทั่ว ๆ ไป สำหรับแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยในเขตอีสานใต้และลาวใต้ สามารถทำได้โดยการจัดทำบัญชีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้อย่างเป็นระบบในศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยว แล้วทำการเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในรูปของการจัดประชุมสัมมนาและวารสารสิ่งพิมพ์ เช่น โพสต์อร์ แผ่นพับ หรือ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น ส่วนการกำหนดรายทธิศาสตร์การพึ่งพาเพื่อสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กับลุ่มน้ำอีสานใต้และลาวใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านนั้นก็สามารถทำได้โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงกันและกัน และร่วมกันโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในเชิงเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อจาก ส.ป.ป.ลาวเข้ามาไทยและจากไทยไป ส.ป.ป.ลาว โดยการจัดทำแผนที่เส้นทางการท่องเที่ยวให้เห็นได้อย่างชัดเจน และถ้าเป็นไปได้อาจถึงขั้นขยายบัตรกรุงท่องเที่ยวว่ามีความร่วมกันระหว่างไทยกับลาว ตลอดจนมีการจัดทำข้อตกลงในด้านการอำนวยความสะดวก สะดวกในการเดินทางเข้า-ออกระหว่างกันให้มีความสะดวกรวดเร็วและยืดหยุ่นสำหรับนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุป

5.1 บทนำ

ในบทนี้จะได้นำเสนอสาระสำคัญของการวิจัยทั้งหมดที่ได้ดำเนินการมา เพื่อให้เห็นภาพตามของงานวิจัยทั้งเรื่อง ซึ่งประกอบด้วยความเป็นมาของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามการวิจัย วิธีการวิจัย ผลการวิจัยที่พบ การตอบคำถามการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะทั่วไป ซึ่งในแต่ละหัวข้อมีสาระสำคัญดังที่จะนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

5.2 ความสำคัญ/ความเป็นมา

อาณาจักรล้านช้างในอดีตหรือสาธารณรัฐชาชีปได้ยกระดับชาติลาวปัจจุบันนับว่าเป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อน โดยเฉพาะในยุคสมัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเจ้าฟ้างุ้ม ความเจริญรุ่งเรืองดังกล่าวได้แผ่ขยายมาอย่างต่อเนื่องที่เป็นเขตพื้นที่ภาคอีสานของไทย ในปัจจุบัน วัฒนธรรมดังเดิมที่เคยมีอยู่ในภาคอีสานในอดีตกลับพบว่าอยู่มีอยู่เกือบสมบูรณ์ ในชุมชนของ ส.ป.ป. ลาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนชาวกาวยหรือส่วยไม่ว่าจะเป็นที่เมืองบาก่อนเจียงเจริญสุข เมือง เลางาม เมืองท่าแตง เมืองสุขุมวิท และเมืองปทุมพонในเขต ส.ป.ป.ลาว ตอนใต้

ลักษณะทางวัฒนธรรมของชุมชนชาวกาวยดังกล่าว เป็นที่น่าสนใจว่ามีเหลืออยู่ที่ไหน อย่างไรบ้าง และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับชุมชนชาวกาวยในเขตอีสานใต้ของประเทศไทย อย่างไร ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีต่อ กันระหว่างชุมชนชาวกาวยในประเทศไทยและชุมชนชาวกาวยใน ส.ป.ป. ลาว และสามารถนำไปเผยแพร่ในเชิงวิชาการ โดยใช้ในการเรียนการสอนและการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อีสานใต้และ ส.ป.ป.ลาวได้ ตามยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานตอนล่าง ที่เน้นการท่องเที่ยวกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน

5.3 ວັດຖະການ

1. ເພື່ອສໍາງຄວາມຫາຍຸດພັນຮູ້ແລະວັດນອຽມທີ່ມີລັກຜະນະເດັ່ນ ຂອງຊຸມຊາວກວຍ (ສ່ວຍ) ໃນເຂດອື່ສານໃຕ້ແລະລາວໃຕ້
2. ເພື່ອສຶກຫາຄວາມເຂື່ອມໂຍງ ສັນພັນຮົບຮວ່າງຊຸມຊາວກວຍໃນເຂດອື່ສານໃຕ້ແລະລາວໃຕ້ ທັ້ງໃນດ້ານປະວິທີສາສົງແລະວັດນອຽມ
3. ເພື່ອສຶກຫາແນວທາງພັດນາກາຮົາທ່ອງເຖິງໃນເຂົ້າວັດນອຽມຂອງຊຸມຊາວກວຍ (ສ່ວຍ) ໃນເຂດອື່ສານໃຕ້ແລະລາວໃຕ້
4. ເພື່ອກຳນົດຢູ່ທົກສອນການພິ່ງພາ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ກາຮົາພັດນາແລະຈັດກາຮົາທ່ອງເຖິງເຊີງພື້ນທີ່ກຸລຸ່ມອື່ສານໃຕ້ແລະລາວໃຕ້ສູ່ຄວາມຍັ່ງຍືນ ໂດຍເຂື່ອມໂຍງກັບກຸລຸ່ມປະເທດເພື່ອນຳນັ້ນ

5.4 ຄໍາຖາມກາຮົາວິຈີຍ

1. ສັນພັນຂອງຊຸມຊາວກວຍ (ສ່ວຍ) ໃນເຂດອື່ສານໃຕ້ແລະລາວໃຕ້ທີ່ມີລັກຜະນະເດັ່ນທາງວັດນອຽມໃນປະຈຸບັນນີ້ອີ່ທີ່ໄໝນບ້າງ ແລະອ່າງໄວ
2. ຊຸມຊາວກວຍໃນເຂດອື່ສານໃຕ້ແລະລາວໃຕ້ມີຄວາມສັນພັນຮົບເຂື່ອມໂຍງກັນທັ້ງໃນທາງປະວິທີສາສົງແລະວັດນອຽມຫົວໜ້ວຍເມື່ອຍັງໄວ
3. ມີແນວທາງໃນກາຮົາພັດນາກາຮົາທ່ອງເຖິງເຊີງເຂົ້າວັດນອຽມຂອງຊຸມຊາວກວຍໃນເຂດອື່ສານໃຕ້ແລະລາວໃຕ້ອ່າຍາງໄວບ້າງ
4. ມີແນວທາງໃນກຳນົດຢູ່ທົກສອນການພິ່ງພາເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ກາຮົາພັດນາແລະກາຮົາຈັດກາຮົາທ່ອງເຖິງເຊີງພື້ນທີ່ກຸລຸ່ມອື່ສານໃຕ້ສູ່ຄວາມຍັ່ງຍືນ ໂດຍເຂື່ອມໂຍງກັບກຸລຸ່ມປະເທດເພື່ອນຳນັ້ນອ່າງໄວບ້າງ

5.5 วิธีการวิจัย

ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่แสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงขั้นตอนวิธีการวิจัย

วัตถุประสงค์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
ข้อที่ 1 เพื่อสำรวจสภาพทางชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดของภาคอีสานตอนล่างคือ จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และมหาสารคาม	ชุมชนชาวไทยในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดของภาคอีสานตอนล่างคือ จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และมหาสารคาม	องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ 5 จังหวัด จำนวน 147 ตำบล	แบบสำรวจที่สร้างขึ้นเอง ชี้ระบุชื่อหมู่บ้านตำบล อำเภอ (เมือง) จังหวัด (แขวง) จำนวนครัวเรือน จำนวนประชากร และลักษณะเด่นของชุมชน	ในส่วนของอีสานได้จัดส่งทางไปรษณีย์แบบตอบกลับโดยจะล่าหน้าซองติดแสตมป์	วิเคราะห์โดยใช้ตัวเลข จำานวนนับเป็นตาราง
ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์ทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยในเขตอีสานใต้และลากาใต้	ผู้นำชุมชนและผู้รู้ในชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องได้แก่ เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการกสิกรไทยและป้าไนของแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน และแขวงอัตปีอ	ผู้นำชุมชนในเขตอีสานใต้จำนวน 10 คน และลาวใต้จำนวน 8 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในเขตอีสานใต้จำนวน 6 คน และลาวใต้ 8 คน	แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างที่กำหนดขึ้นเองตามกรอบของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สัมภาษณ์ด้วยตนเอง เผยแพร่ในชุมชน เป็นผู้ช่วยบันทึกและช่วยนำทางลงพื้นที่ รวมทั้งประสานการดำเนินงานในกรณีนัดหมายให้ นอกจากนั้นยังมีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและอินเตอร์เน็ตประกอบเพิ่มเติม	วิเคราะห์โดยใช้ตัวเลข จำานวนนับเป็นตาราง
ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการ	ผู้นำชุมชนและผู้รู้ในชุมชนหรือภูมิปัญญา	ผู้นำชุมชนในเขตอีสานใต้	แบบบันทึกการสนทนาระบบทั่งบันทึกภาพ	วิเคราะห์ในเชิงพรรณนาโดยมี	วิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
ท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาววียานเขตอีสานใต้และลาวใต้	ปัญญาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องได้แก่ เจ้าหน้าที่ของแผนกสิกรรมและป้ายของแขวงจำปาสัก แขวงສละวัน และแขวงอัตปือ และผู้ประกอบการทั้งที่เป็นนักศึกษาและเครือข่ายในการทำงาน รวมทั้งผู้ที่เป็นนักท่องเที่ยว	จำนวน 10 คน ลาวใต้ จำนวน 8 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐในเขตอีสานใต้ จำนวน 6 คน ลาวใต้ จำนวน 8 คน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว 3 คน นักศึกษา บริษัทฯ จำนวน 54 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 14 คน		ภาพประกอบพูดคุยสนทนainterview ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ห้างที่เป็นนักศึกษาและบุคคลภายนอก และนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปร่วมศึกษาด้วย	โดยมีภาพประกอบ
ข้อที่ 4 เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพึ่งพาเพื่อความเข้มแข็ง ก้าวพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านสร้าง	ผู้นำชุมชนและผู้ริเริ่มชุมชนหรือภารกิจปัญญาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องได้แก่ เจ้าหน้าที่ของแผนกสิกรรมและป้าย	ผู้นำชุมชนในเขตอีสานใต้ จำนวน 10 คน ลาวใต้ จำนวน 8 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐในเขตอีสานใต้ จำนวน 6 คน	แบบบันทึกการสนทนา	พูดคุยสนทนainterview ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ห้างที่เป็นนักศึกษาและ	วิเคราะห์ในเชิงพร้อมๆ โดยยึดกรอบวัตถุประสงค์เป็นหลัก
	ของแขวงจำปาสัก แขวงສละวัน และแขวงอัตปือ และผู้ประกอบ การท่องเที่ยว เป็นนักศึกษาและเครือข่ายในการทำงาน รวมทั้งผู้ที่เป็นนักท่องเที่ยว	ลาวใต้ จำนวน 8 คน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว 3 คน นักศึกษา บริษัทฯ จำนวน 54 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 14 คน		บุคคลภายนอก และนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปร่วมศึกษาด้วย	

5.6 ผลการวิจัย พบว่า

1. ชุมชนชาวกาวยในเขตอีสานใต้ยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และบางส่วนของจังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งหมดประมาณ 474,486 คน โดยมีอยู่หนาแน่นในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดสุรินทร์ ส่วนในลาวได้มีอยู่ประมาณ 45,498 คน ส่วนใหญ่จะมีอยู่ในแขวงສາລະວັນและจำปาสัก ลักษณะเด่นของชุมชนดังกล่าว คือ แนวคิด ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพ เช่น การเลี้ยงช้าง และการทอผ้า

2. ชุมชนชาวกาวยทั้งในเขตอีสานใต้และลาวได้มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในทางประวัติศาสตร์ทางชาติพันธุ์และทางวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์พูดภาษาในตระกูลมอญ-เขมร มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาร่วมกัน โดยมีการอพยพมาจากการเหนือของประเทศไทยเดิม แบบเทือกเขาหิมาลัยด้วยกันเมื่อประมาณ 3,500 ปีก่อน และมีการกระจายกันอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ของເອເຊີຍຕະວັນອອກເຈິ່ງได้ รวมทั้งในเขตอีสานใต้และลาวได้ด้วย

3. แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวกาวย อาจทำได้โดยการสำรวจสภาพชุมชนที่มีลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม และขึ้นบัญชีไว้อย่างเป็นระบบ แล้วเผยแพร่ให้กับธุรกิจท่องเที่ยวให้รับรู้และเข้าใจในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ทั้งต้อนรับท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว

4. แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพึ่งพาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน สามารถทำได้โดยการประสานความร่วมมือกันระหว่างประเทศไทยมีทรัพยากรกราฟท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น การอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยไม่ต้องมีวีซ่า (VISA) ระหว่างกัน การให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางทั้งของตนเองและประเทศไทยเพื่อนบ้านของแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะเดียวกัน และการใช้บัตรกราฟท่องเที่ยวร่วมกันของสถาบันกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

5.7 การตอบคำถามการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปต่อยอดคำถามการวิจัยได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. สภาพทางชาติพันธ์และวัฒนธรรมของชุมชนชาวกาวย หรือส่วยที่มีลักษณะเด่นในเขตอีสานใต้และลาวได้มีอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในด้านความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต และการประกอบอาชีพ เช่น การเลี้ยงช้างของชาวส่วยในจังหวัดสุรินทร์ การทอผ้าไหมของชาวส่วยบ้านเป้า อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ การเลี้ยงช้างของหมู่บ้านพะโพ เมืองปะทุมพон

ແຂວງຈຳປາສັກ ການທອຜ້າຂອງບ້ານທ້ວຍໜຸນໄດ້ ເມືອງເລາການ ແຂວງສາລະວັນ ແລະໜູ້ບ້ານປົກ ເມືອງສຸຂົມາ ເມືອງບາເຈິ່ງເຈົ້າຢູ່ສຸກ ແຂວງຈຳປາສັກ ສ.ປ.ປ.ລາວ

2. ชุมชนชาวภาษาในเขตอีสานได้และลาวได้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยในแต่ประวัติศาสตร์ได้มีหลักฐานยืนยันชัดเจนในหลายที่ว่า ชุมชนดังกล่าวได้อพยพมาจากอินเดียตอนเหนือແກบเทือกเขาหิมาลัย เป็นกลุ่มที่ใช้ภาษาในคราภูลุมดู-เขมร โดยเหตุที่ถูกพากอารยันรุกรานและอพยพเข้ามาอยู่ใน ส.ป.ป.ลาวโดยผ่านมาทางพม่า และต่อมาเมื่อมีปัญหาในทางการเมืองใน ส.ป.ป.ลาวในขณะนั้นจึงมีชาว涯วยบางส่วนอพยพเข้ามาอยู่ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่างหรืออีสานใต้ของไทย ปัจจุบันตั้งแต่สมัยสมเด็จพระพระนารายณ์มหาราชเป็นต้นมาจนถึงสมัยสมเด็จพระที่นั่งสุริยาอมรินทร์ ส่วนความสัมพันธ์ในด้านวัฒนธรรม คือเรื่องความเชื่อ ภาษา วัฒนธรรม และการเลี้ยงช้าง การใช้ภาษา กับช้างจะมีลักษณะคล้าย ๆ กัน ทั้งในอีสานได้และลาวได้

3. แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวภยในเขตอีสานใต้ และลาวใต้ สามารถทำได้โดยการจัดทำบัญชีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้อย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล รวมทั้งประสานร่วมมือกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้ภัยใต้นิยบ้ายและภารหนุนเสริมของภาครัฐอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

4. แนวทางการกำหนดดูทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำได้โดยการอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าออก เช่น การผ่านแดนโดยไม่ต้องทำวีซ่า (VISA) การให้ข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และการซื้อบัตรท่องเที่ยวรวมกันของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยชี้อีบัตรเดียวสามารถไปเที่ยวได้ทุกพื้นที่ในกลุ่มเดียวกัน

5.7 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

การวิจัยครั้งนี้นับว่ามีประโยชน์สำคัญยิ่งต่อหอหลายส่วน ดังนี้

1. ต่อผู้วิจัยและทีมงาน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ ประสบการณ์ และข้อมูลต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งในอดีตเรื่องราวเหล่านี้ได้เคยรับรู้จากเอกสารในทางประวัติศาสตร์และงานวิจัยเท่านั้น
  2. ต่อวงการวิชาการ เชื่อว่างานวิจัยนี้จะสามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงเพื่อการเรียนการสอนและการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยอาจมีการศึกษาเพิ่มเติมในบางส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

3. ต่อวงการท่องเที่ยว เพราฯจาก Web การท่องเที่ยวที่คันดูจะมีข้อมูลในเชิงประจักษ์ น้อยมาก งานวิจัยนี้เป็นข้อมูลในเชิงประจักษ์ที่จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขึ้นมาได้ในอนาคต

5.8 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรให้มีการศึกษาสำรวจแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีอยู่ และจัดทำเป็นบัญชีแหล่งท่องเที่ยวไว้อย่างเป็นระบบที่ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวของหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ และมีการนำออกเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้กันทั่วไปทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ในรูปของการประชุมสัมมนาและสื่อต่าง ๆ เช่น อินเตอร์เน็ต วารสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ และโปสเตอร์ เป็นต้น

2. ควรมีการเผยแพร่และให้ข่าวสารข้อมูลแก่บริษัทนำเที่ยว และผู้เดินทางมาท่องเที่ยว ให้มีโอกาสรับรู้และเลือกที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ หากมีความต้องการโดยมีเงื่อนไขและข้อแนะนำในการปฏิบัติตามในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

3. นักท่องเที่ยวเองก็ต้องยอมรับความจริงว่า สถานที่ที่คนมองกำลังท่องเที่ยวอยู่นั้นคือบ้านคนอื่น วัฒนธรรมคนอื่น ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่แท้จริงของเข้า ที่เขาคิด เขาเชื่อ และเขารู้ของเขามาได้ด้ังเด็ดดี ไม่ควรเอาเพื่อนฐานของตนเองเข้าไปเบรียบเทียบกับเขาว่า เขายังต้องคิดจะต้องเชื่อ และจะต้องทำ จะต้องเป็นอย่างที่เราเป็น และไปล่วงเกินวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของพวกรเข้า โดยไม่คำนึงถึงความไม่รับผิดชอบต่อความรู้สึกและผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดกับเขาหลังจากที่เรากลับบ้านเราแล้ว

4. รัฐต้องยอมรับความจริงในด้านความแตกต่างระหว่างระบบการปกครอง เพราะเป็นสิ่งที่มีผลต่อธุรกิจ และแนวปฏิบัติต่อกัน แม้ในความเป็นชาติพันธ์และวัฒนธรรมจะเป็นพื้นของกัน ก็จริง ดังนั้นจึงต้องหาจุดร่วมและจุดต่างระหว่างกันให้ได้ เพื่อที่จะนำไปสู่การร่วมมือกันในส่วนที่เป็นจุดร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพบนฐานของผลประโยชน์ร่วมกันในทุกด้าน ไม่เพียงแต่ด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ทั้งในระดับรัฐและระดับประชาชนอย่างเสมอภาค จริงจัง และจริงใจ ภายใต้ข้อตกลงร่วมกันทุกฝ่าย

5. ควรมีการวิจัยให้ครอบคลุมถึงผ่านอีน ๆ ในลาวใต้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นผ่าฯ ไร้กีตานที่มีอยู่ ในลาวใต้ที่มีลักษณะเด่น ๆ ได้แก่ ผ่าເກີຍງ (ແງະ) ເຜ່າບຮາວ (ລະວວ) ເຜ່າກະຕູ ເຜ່າກະຕາງ ເຜ່າຕະໂອຍ ແລະຈຸດເຄີນ ທາງວັດທະນາຂອງຜ່າລາວດ້ວຍ ທັນນີ້ໂດຍເຫັນໄວ້ໃຫ້ເກີດກາຮັກສິ່ງກັນແລະກັນດ້ານວັດທະນາໃນອືສານໃຫ້ດ້ວຍ

บรรณานุกรม

- กุลวลา สุวรรณพิมล. (2548). หลักการมัคคุเทศก์. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- แกนท์ อีแวนส์ เจย์น ดูช្វី មេយោនុ ផែល, (2549). ประวัติสังเขปประเทศไทย ประเทศ
กลางແຜ່ດິນເອເຊຍາຄເນຍ. กรุงเทพฯ : ໂອເສພវິນຕິ້ງ.
- ຈิตรา ภูมิศักดิ์. (2519). ความเป็นมาของคำสยาม-ไทย-ลาวและขอม และลักษณะทาง
สังคมของชื่อ ชนชาติ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการสำรวจสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ สมาคม สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- เจริญ ไกรรัตนกุล. (2530). การสำรวจวัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์,
เอกสารอัดสำเนา.
- ชนเผ่าอื่น ๆ ในไทย : ลีบคันเมื่อ 8 มกราคม 2550, จาก <http://www.hilltribe.org/thai/othertribes>.
- ชนิศา ครุจิราນุวัฒน์. (2546). เจตคติผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสร่วมชุมชนในเขต
ภาคกลางของประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ ปริญญาศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชื่น ศรีสวัสดิ์. (2520). ความเร้นลับในหมู่ชาวไทยเขมร (เขมร) ศึกษากรณีความเชื่อในเรื่อง
คถาอาคม. โครงการสนับสนุนการวิจัยทางวัฒนธรรมมูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยูทอมป์
สัน, เอกสารอัดสำเนา.
- _____. (2533). วัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล : กรณี เขมร ลาว ส่วย สุรินทร์. กรุงเทพฯ:
สารมวลชน,
- _____. (2533). ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมการเลี้ยงช้างของชาวภูย (ส่วย) ในจังหวัด
สุรินทร์. เอกสารอัดสำเนา.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2538). องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว.
หน้า 14.
- เชาว์ ใจนัส แล้วเพิ่ม อินเบ้า. (2546). รายงานการวิจัยการพัฒนาตลาดอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย.
- ดวงยิดา รามศรี. (2537). ประวัติศาสตร์และราชวงศ์ເອເຊຍຕະວັນອອກເຊີຍໃຕ້ ລາວສයາມ
ພມໍາ ກັມພູ້ຊາ ເວີຍດນາມ ມາເລເຊີຍ ອິນໂດນີເຊີຍ ແລະ ພິລິປິນສ. กรุงเทพฯ : ທີພອັກຊຣ
ກາຮພິມພ.

บุณณนิดา ໂສດາ. (2544). **ປັຈັຍທີ່ມີອີກອີພລໃນກາຮເລືອກແຫລ່ງທ່ອງເຖິງວຂອງນັກທ່ອງເຖິງເຖິງວອິສະຣະຫວາຕ່າງປະເທດທີ່ເຂົ້າມາທ່ອງເຖິງວໃນປະເທດໄທຍ. ວິທຍານິພນົມປິຣຸນຢາຄືລປະສາສຕ່ວ ມහາບັນທຶທ, ຈຸ່າລັງກວດນົມຫາວິທຍາລັຍ.**

ປະຈັກໜີ້ ຈາຍແສງ ແລະທິວາຮັກໜີ້ ເສົ່ວິກາພ. ວຽກຄະກອມສອງແຄວຕອນທີ່ 119 ເຮື່ອງ ນິທານຫວາງ ສືບຄັນເນື່ອ 12 ມີນາຄມ 2550 ຈາກ http://www.thai_folkus.com/L2Qua/Lg1_120/119_L2Q.htm.

ພລັບພຶງ ຄອງນະ. (2534). **ປະວັດສາສຕ່ວລາວໂດຍທ້າໄປ** ລາວ : ສັງຄົມສາສຕ່ວ. ເອກສາຮອັດສຳເນາ.

ເພື່ອງ ເຈົ້າວັນນີ້ ແລະຄນອນໆ. (2543). **ກາຮພັດນາຕລາດກາຮທ່ອງເຖິງວຂອງກາຄະຕະວັນອອກເຈີ່ງເໜືອ** : ກຣນີສຶກຂາແຫລ່ງທ່ອງເຖິງວໃນອືສານໄດ້.

ໄພທູງຍໍ ມີກຸຄລ. (2531). **ພຣມແດນຄວາມຮູ້ກາຮສຶກຂາວັດນອຮຣມອືສານ.** ຄະສົງຄົມສາສຕ່ວ ມາຫວິທຍາລັຍຄວິນກວິໂຮມ ມາຫສາວຄາມ, ເອກສາຮອັດສຳເນາ.

ວິຣິນດາ ເຈົ້າວັດນີ້. (2549). **ບທບາກກາຮເປັນເຈົ້ານ້າທີ່ດີໃນກາຮສ່ງເສຣິມກາຮທ່ອງເຖິງວໃນຈັງຫວັດ ອຳນາຈເຈົ້ານີ້,** ວິທຍານິພນົມປິຣຸນຢາຄືລປະສາສຕ່ວບັນທຶທ ສາຂາສັງຄົມສາສຕ່ວເພື່ອກາຮພັດນາ, ມາຫວິທຍາລັຍວາຊກັງອຸປະກອບລາວຊອນ.

ວຸດິນັນທີ ພຣະກູຈຳນັງ. (2535). **ວັດນອຮຣມຈາວໄທຍກວຍ (ສ່ວຍ)** ອຳເກອສຕິກ ຈັງຫວັດບຸຮີຮັມຍໍ. ຜູນຍົງວັດນອຮຣມຈັງຫວັດບຸຮີຮັມຍໍ.

ສັກດີ້ຂໍ້ຍ ອິນທົງຈັນທົງ. ເອກຊັ້ນຂໍ້ທ່ອງເຖິງວໄທຍຢ່າ້ອຍໆກັບທີ່ ທທທ.ໄຮ້ນໍ້າຍາບຮູ້ວິກຖຸຕິຫາດ. ມຕິຫນ ຮາຍວັນຈຸບັບທີ່ 20, 698 (24 ມິຖຸນາຍັນ 2549).

ສຸກຫ້ຍ ສິງຫຼີຍະບຸຄົງ ແລະຄນອນໆ. (2543). **ໂຄຮກາຮສາຮຄດີລາວຕອນລ່າງ “ສະຫວັນນະເຂດສາລະວັນ ເຊກອງ ແລະອັດປື່ອ :** ທ້າແຂງແໜ່ງລາວຕອນລ່າວ”. ໂຄຮກາວິຈັຍທີ່ໄດ້ຮັບຖຸນສົນບສູນຈາກສຳນັກງານກອງຖຸນສົນບສູນກາຮວິຈັຍຊຸດໂຄຮກາຮອານາບວິເວັນສຶກຂາ 5 ກຸມິກາດ, ເອກສາຮອັດສຳເນາ.

ຜູນຍົງລາງແນວລາວສ້າງຫາດ. (2548). **ບຣດາໜັນເຜົາໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ.** ໂຮງພິມພັນທາດຖາວຸ : ເວີຍງຈັນທົງ.

ຜູນຍົງວັດນອຮຣມຈັງຫວັດສຸວິນທົງ. (2533). **ວັດນອຮຣມລຸ່ມແມ່ນໜ້ານູ້ລ :** ກຣນີສຶກຂາເຂມຣ ລາວ ສ່ວຍສຸວິນທົງ. ພຣະນຄຣ : ບຣິ່ນສາວມາລ້ານ ຈຳກັດ.

ສຸນິສາ ໂພນີເຕື້ອຍ. (2534). **ກາຮສຶກຂາຮູ້ປະບົບກາຮພັດນາກາຮຂອງຊຸມຊນຫວັນອັນເນື່ອງມາຈາກກາຮທ່ອງເຖິງວ, ວິທຍານິພນົມສັດປັບປຸງກວມ, ມາຫວິທຍາລັຍຈຸ່າລັງກວດນົມ**.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคนอื่น ๆ. (2547). **แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุณสภาลาดพร้าว.

หม่อมอมรา วงศ์วิจิตร (มร.ปสุน). **ประชุมพงศาวดาร เล่ม 1 ภาคที่ 70.** ตอนตำนานเมืองนครจำปาสัก.

โคเจียน แอมอนเย แปลโดย ทองสมทร โดเร และสมหมาย เปรมจิตต์. (2539). **บันทึกการเดินทางในลาว.** โครงการผลิตเอกสารส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยเพื่อนบ้านสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

www.thaiwisdom.org/p_culture/api/api_1.htm.

www.tat.ot.th

www.culture.go.th

บุคลานุกรรม

กิเดด คำสอน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชื่น ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนักงานกสิกรรมและป่าไม้
เมืองสุขุมวิท แขวงจำปาศักดิ์ ส.ป.ป.ลาว เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2550
แก้วอุดร (ไม่มีนามสกุล) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชื่น ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านหลักขาว
แปด เมืองปากเซ แขวงจำปาศักดิ์ ส.ป.ป.ลาว เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2550
คำกอง สีหาเทวี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชื่น ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านม่วงไช่ เมือง
บากเจียงเจริญสุก แขวงจำปาศักดิ์ ส.ป.ป.ลาว เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2550
คำสิงห์ ศรีธรรมวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชื่น ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านบก เมืองสุขุมวิท
แขวงจำปาศักดิ์ ส.ป.ป.ลาว เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2550
บัวทอง (ไม่มีนามสกุล) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชื่น ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านห้วยหนุนใต้
เมืองลาวงาม แขวงสาละวัน เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549
บุญใจม แสงใหญ่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชื่น ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่แผนกกสิกรรมและป่า
ไม้ แขวงอัตปีอ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2550
สุข ชุมมะนุ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชื่น ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านพะโพ เมืองปทุมพон
แขวงจำปาศักดิ์ ส.ป.ป.ลาว เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2550

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
บทความสำหรับการเผยแพร่

**การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาวัฒนธรรมของ
ชุมชนชาวกาวยในเขตอีสานใต้และลาวใต้
The Cultural Tourism : A case study of Gouy community culture
in the area of South Esan and South of Laos.**

ชื่น ศรีสวัสดิ์
เกริกไกร แก้วล้วน
Chuen Srisawat
Greukai Keawloun
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Ubon Ratchathani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1. เพื่อสำรวจสภาพทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมที่มีลักษณะเด่น ของชุมชนชาวกาวย (ส่วย) ในเขตอีสานใต้และลาวใต้ 2. เพื่อศึกษาความเชื่อมโยง สัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวกาวยในเขตอีสานใต้และลาวใต้ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวกาวย (ส่วย) ในเขตอีสานใต้และลาวใต้ และ 4. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพึ่งพา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง การพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้และลาวใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ในด้านวิธีการวิจัยได้มีการสำรวจสำรวจน้ำท่าไปของชุมชนชาวกาวยในเขตอีสานใต้จำนวน 147 ตำบล 52 อำเภอ ในพื้นที่ 5 จังหวัด และมีการสำรวจชุมชนชาวกาวยหรือส่วยในลาวใต้ โดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แขวงจำปาสักแขวงສາລະວັນ และแขวงອັດປື່ອ ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุมชนชาวกาวยในเขตอีสานใต้ยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และบางส่วนของจังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งหมดประมาณ 474,486 คน โดยมีอยู่หนาแน่นในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดสุรินทร์ ส่วนในลาวใต้มีอยู่ประมาณ 45,498 คน ส่วนใหญ่จะมีอยู่ในแขวงສາລະວັນและจำปาสัก ลักษณะเด่นของชุมชนดังกล่าว คือ แนวคิด ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพ เช่น การเลี้ยงช้าง และการหอผ้า

2. ชุมชนชาวกาวยทั้งในเขตอีสานใต้และลาวใต้ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในทางประวัติศาสตร์ทางชาติพันธุ์และทางวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาในตรรกะลุมอยุ-ເຊມ ມีประวัติศาสตร์ความเป็นมาร่วมกัน โดยมีการอพยพมาจากภาคเหนือของประเทศไทยเดิม แบบเทือกเขาหิมาลัยด้วยกันเมื่อประมาณ 3,500 ปีก่อน และมีการกระจัดกระจายกันอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ของเขียงดะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งในเขตอีสานใต้และลาวใต้ด้วย

3. แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวกวย อาจทำได้โดยการสำรวจสภาพชุมชนที่มีลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม และขึ้นบัญชีไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบของฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ แล้วเผยแพร่ให้กับธุรกิจท่องเที่ยวโดยผ่านการประชุมสัมมนา ในรูปของเอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ และอินเตอร์เน็ต ได้รับรู้และเข้าใจในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ทั้งต้นน้ำท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว

4. แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพึ่งพาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน สามารถทำได้โดยการประสานความร่วมมือกันระหว่างประเทศที่มีทรัพยากรกราฟท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น การอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยไม่ต้องมีวีซ่า (VISA) ระหว่างกัน การให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางทั้งของประเทศตนเองและประเทศเพื่อนบ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะเดียวกัน และการใช้บัตรการเดินทางท่องเที่ยวร่วมกันของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

Abstract

The purpose of this research was focuses on 4 subjects are 1. To find out the outstanding of human race and culture of Gouy community in the area of South Esan and South of Laos. 2. To study the relation between Gouy Community the South Esan and South of Laos area in historical and cultural dimension. 3. To study of cultural tourism development of Gouy community in the South of Esan and South of Laos area and 4. To identify the self-learning strategy in order to consistently strengthen and cultural tourism management in South of Esan and South of Laos area with sustainable. The researching method found that there are 147 Sub-districts, 52 Districts in the area of 5 Provinces that there are community of Gouy by interviewing to government officers and community leaders in the area of Champasak, Salawan and adtapue having results as follow :

1. There are a lot of Gouy community in South Esan area especially in Buriram, Surin, Srisakaet, Ubon Ratchathani and some in Mahasarakarm province with the total of 474,486 people. Mostly stay in the area of Srisakaet, Surin and There are 45,498 people in South of Laos living in Salawan, Champasak district. The outstanding characteristics of community are opinion, believe, tradition. Culture and occupational such as elephant raise and textile.

2. Both of Gouy community in South of Esan and South of Laos area having relationships in historical of cultural and human race in accordance of same ancestor language, Morn-Ka Mae. At the past, people altogether moved from the North of India, Himalayas Mountain, since 3500 years ago, and diversity in another area of South East Asia including South of Esan and South of Laos.

3. The cultural tourism feasibility of Gouy community might activated by researching the distinguish of culture then register in computer systems and publish to tourism business through seminar as leaflet, poster and internet which consistently benefit to tourists and tourism resources.

4. The feasibility of self learning strategy among neighborhood countries might happened by co-operate between countries have the same tourism resources just like traveling without visa between each other, sharing information among country widely who has the similar tourism resources and using co-operating traveling card among neighborhood countries.

คำนำ

ณาจักรล้านช้างในอดีตหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อน โดยเฉพาะในยุคสมัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเจ้าฟ้าสุ่มความเจริญรุ่งเรืองดังกล่าวได้แผ่ขยายมาอย่างต่อเนื่องที่เป็นเขตพื้นที่ภาคอีสานของไทย ในปัจจุบันวัฒนธรรมดังเดิมที่เคยมีอยู่ในภาคอีสานในอดีตกลับพบว่ามีอยู่เกือบสมบูรณ์ ในชุมชนของ ส.ป.ป. ลาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนชาววากยหรือส่วยไม่ว่าจะเป็นที่เมืองบากเจียง เมืองเลางาม เมืองท่าแตง เมืองสุขุมวิท และเมืองประทุมพونในเขต ส.ป.ป.ลาว ตอนใต้ลักษณะทางวัฒนธรรมของชุมชนชาววากยดังกล่าว เป็นที่น่าสนใจว่ามีเหลืออยู่ที่ไหนอย่างไรบ้าง และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับชุมชนชาววากยในเขตอีสานใต้ของประเทศไทยอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีต่อ กันระหว่างชุมชนชาววากยในประเทศไทยและชุมชนชาววากยใน ส.ป.ป. ลาว และสามารถนำไปเผยแพร่ในเชิงวิชาการ โดยใช้ในการเรียนการสอนและการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมได้อย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อีสานได้และ ส.ป.ป.ลาวได้ ตามยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานตอนล่างที่เน้นการท่องเที่ยวกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจสภาพทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมที่มีลักษณะเด่น ของชุมชนชาววากย (ส่วย) ในเขตอีสานใต้และลาวใต้
2. เพื่อศึกษาความเชื่อมโยง สัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาววากยในเขตอีสานใต้และลาวใต้ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาววากย (ส่วย) ในเขตอีสานใต้และลาวใต้
4. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมแข็ง การพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้และลาวใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอและจังหวัดที่มีชุมชนชาวกรวยอาศัยอยู่ คือ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดมหาสารคาม และเจ้าหน้าที่แผนกสถิติกรุงเทพฯ ไม่ข้องแขวงจำปาสัก แขวงสาลาวัน และแขวงอัตปือ ของส.ป.ป.ลา โดยประชากรในกลุ่มนี้จะเป็นผู้ให้ตอบเกี่ยวกับคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ที่ถามว่า สภาพของชุมชนชาวกรวย (ส่วย) ในเขตอีสานได้และลาวได้ที่มีลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมในปัจจุบันมีอยู่ที่ไหนบ้าง และอย่างไร

2. ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านหรือนายบ้านของชุมชนชาวกรวย ทั้งในเขตอีสานได้และลาวได้ โดยประชากรในกลุ่มนี้จะให้ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่าชุมชนชาวกรวยในเขตอีสานได้และลาวได้มีความสมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมหรือไม่อย่างไร ซึ่งเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในเชิงประจักษ์ นอกจากนี้จากข้อมูลที่ค้นคว้าจากเอกสารแล้ว นอกจากนี้ยังมีผู้รู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนชาวกรวยที่ได้รับการแนะนำจากผู้นำที่เป็นทางการทั้งในเขตอีสานได้และลาวได้ ซึ่งได้แก่ ผู้สูงอายุ และพะสงมာงรูปที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความเป็นมาและวัฒนธรรมของชนเผ่าอีกด้วย

3. ผู้นำชุมชนในเขตอีสานได้และลาวได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐในเขตอีสานได้และลาวได้ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และนักศึกษาปีญญาใน สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยประชากรในกลุ่มนี้ได้ให้ข้อมูลในเชิงความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวกรวยในเขตอีสานได้และลาวได้ ซึ่งเป็นคำถามการวิจัยข้อที่ 3 นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 4 ที่ว่าด้วยยุทธศาสตร์พัฒนาเพื่อความเข้มแข็ง การพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานได้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านด้วย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามประชากร เพื่อตอบคำถามการวิจัยแต่ละข้อและได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงหรือการลุ่มแบบมีจุดหมาย (Purposive Sampling) สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำที่เป็นทางการ และสุมแบบลูกโซ่หิมะ (Chain Snowball Sampling) สำหรับผู้รู้หรือภูมิปัญญาในชุมชน ดังนี้

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ 5 จังหวัด จำนวน 146 ตำบล และเจ้าหน้าที่แผนกสถิติกรุงเทพฯ ไม่ข้อง ส.ป.ป.ลา จำนวน 8 คน โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของชุมชนชาวกรวย (ส่วย) ในเขตอีสานได้และลาวได้ที่มีลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมในปัจจุบันมีอยู่ที่ไหนบ้าง และอย่างไรซึ่งเป็นคำถามการวิจัยในข้อที่ 1

2. ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการในเขตอีสานได้จำนวน 10 คน ลาวได้จำนวน 8 คน และผู้รู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตอีสานได้จำนวน 5 คน ลาวได้จำนวน 8 คน โดยกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนี้จะให้ข้อมูล

ເກີ່ຍກັບຄວາມສັນພົນຮູ້ອຳນວຍໃນເຂດອື່ສານໄດ້ແລະລາວໄດ້ວ່າມີຄວາມເຊື່ອມໂຢງກັນທັງໃນທາງປະວັດີຕີສາສຕົຮັບແລະວັດນອຽມຫຼື້ວ່າໄມ້ ຂຶ່ງເປັນຄຳດາມກາຣົຈິຍໃນຂໍ້ອໍທີ່ 2

3. ຜູ້ນໍາໝຸນໍາໃນເຂດອື່ສານໄດ້ຈຳນວນ 10 ດາວ ລາວໄດ້ຈຳນວນ 8 ດາວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງຮູ້ໃນເຂດອື່ສານໄດ້ຈຳນວນ 6 ດາວ ລາວໄດ້ຈຳນວນ 8 ດາວ ຜູ້ປະກອບກາຮົກທ່ອງເຖິງຈຳນວນ 3 ດາວ ນັກທ່ອງເຖິງຈຳນວນ 14 ດາວ ແລະ ນັກສຶກຂາບວິບຸນາໄທ ສາຂາສັ່ງຄົມຄາສຕົຮັບເພື່ອກາຮົກພັນຈຳນວນ 54 ດາວ ໂດຍກຸ່ມຕົວອ່າຍ່າງໃນກຸ່ມນີ້ຈະຕອບຄຳດາມກາຣົຈິຍຂໍ້ອໍທີ່ 3 ແລະຂໍ້ອໍທີ່ 4

ເຄື່ອງມືອໍທີ່ໃຊ້ໃນກາຮົກປະວັດີຕີສາສຕົຮັບແລະວັດນອຽມຂໍ້ອໍມູລ

ເຄື່ອງມືອໍທີ່ໃຊ້ໃນກາຮົກປະວັດີຕີສາສຕົຮັບແລະວັດນອຽມໄດ້ໃຊ້ເຄື່ອງມືອໍທີ່ສ່ວັງຂຶ້ນໂດຍກາຣົຈິຍຈາກວັດຖຸປະສົງເປັນ 2 ແບບ ຄື່ອ

1. ແບບສໍາວັດ ເພື່ອສໍາວັດສກາພທີ່ໄປຂອງໝຸນໍາໃນປັບປຸງທັງດ້ານຈຳນວນຄວາມເຮືອນປະຊາກົມ ວັດນອຽມ ແລະລັກຊະນະເດັ່ນທາງວັດນອຽມຂອງໝຸນໍາໂດຍເຄື່ອງມືອໍທີ່ໃຊ້ສໍາວັດກັບອົງກົດການບໍລິຫານສ່ວນຕຳບລິໃນເຂດພື້ນທີ່ 5 ຈັງຫວັດ 52 ຄຳມາຄ 147 ຕຳບລິ ໃນເຂດພື້ນທີ່ອື່ສານໄດ້ ແລະສໍາວັດໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ແຜນກາກສຶກຮົມແລະປ່າໄມ້ຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ແຂວງສາລະວັນ ແລະແຂວງອັດປື່ອ ຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ ຂຶ້ງຂໍ້ອໍມູລທີ່ໄດ້ຈາກກາຮົກສໍາວັດຈະນຳມາໃຊ້ເພື່ອຕອບຄຳດາມກາຣົຈິຍຂໍ້ອໍທີ່ 1 ເປັນໜັກ

2. ແບບສົມກາເຊີນແບບໄມ້ມີໂຄຮສ່ວັງ ເປັນແນວທາງສົມກາເຊີນທີ່ກຳຫນັດຂຶ້ນເພື່ອສຶກຂາເຈາະລືກ ໂດຍກາຮົກສົມກາເຊີນຜູ້ນໍາໝຸນໍາ ແລະຜູ້ໃໝ່ໃນໝຸນໍາທາງດ້ານປະວັດີຕີສາສຕົຮັບແລະວັດນອຽມຂອງໝຸນໍາ ເພື່ອຕອບຄຳດາມຂໍ້ອໍທີ່ 2 3 ແລະ 4 ເປັນໜັກ

ສຽງຜລ

1. ສກາພຂອງໝຸນໍາໃຫຍ່ໃນເຂດອື່ສານໄດ້ແລະລາວໄດ້ທີ່ມີລັກຊະນະເດັ່ນທາງວັດນອຽມໃນປັບປຸງມີອຸ່ນທີ່ໃຫຍ່ ແລະອ່າຍ່າງໄວ

ຄຳຕອບທີ່ໄດ້ ຄື່ອ ຊຸນໍາໃຫຍ່ໃນເຂດອື່ສານໄດ້ຍັງມີອຸ່ນທີ່ເປັນຈຳນວນມາກ ໂດຍເຂົາພາະໃນເຂດພື້ນທີ່ຈັງຫວັດບຸຮົມຍົງ ສູວິນທີ່ ສົກສະເກົ່າ ອຸນລາຮັກຮານ ແລະບາງສ່ວນຂອງຈັງຫວັດນາສາຮັກມານ ຮວມທັງໝົດປະມານ 474,486 ດາວ ໂດຍມີອຸ່ນທີ່ແນ່ນໃນເຂດພື້ນທີ່ຈັງຫວັດສົກສະເກົ່າແລະຈັງຫວັດສູວິນທີ່ ສ່ວນໃນລາວໄດ້ມີອຸ່ນປະມານ 45,498 ດາວ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະມີອຸ່ນທີ່ແນ່ງສາລະວັນແລະຈຳປາສັກ ລັກຊະນະເດັ່ນຂອງໝຸນໍາດັ່ງກ່າວ ຄື່ອ ແນວດິດຄວາມເຂື່ອ ປະເພນີ ວັດນອຽມ ແລະກາຮົກອາຊີ່ພ ເຊັ່ນ ກາຮົກເລີ້ນຫ້າງ ແລະກາຮົກຫຼັກ

2. ຊຸນໍາໃຫຍ່ໃນເຂດອື່ສານໄດ້ແລະລາວໄດ້ທີ່ມີຄວາມສັນພົນຮູ້ເຊື່ອມໂຢງກັນທັງໃນທາງປະວັດີຕີສາສຕົຮັບແລະວັດນອຽມຫຼື້ວ່າໄມ້ອ່າຍ່າງໄວ

ຄຳຕອບທີ່ໄດ້ ຄື່ອ ຊຸນໍາໃຫຍ່ທັງໃນເຂດອື່ສານໄດ້ແລະລາວໄດ້ ມີຄວາມເຊື່ອມໂຢງສັນພົນຮູ້ກັນໃນທາງປະວັດີຕີສາສຕົຮັບທາງໜັກທີ່ແລະທາງວັດນອຽມ ເນື່ອຈາກເປັນກຸ່ມຕົວອຸ່ນທີ່ພູດກາເຊານໃນຕະຫຼາມອຸ່ນ-ເຂມຣ ມີປະວັດີຕີສາສຕົຮັບຄວາມເປັນມາຮົມກັນ ໂດຍມີກາຮົກພົມມາຈາກການເນື້ອງອົງປະເທດ ແລະເກົ່າຫຼິມາລັຍດ້ວຍກັນເນື້ອປະມານ 3,500 ປຶກກ່ອນ ແລະມີກາຮົກຈະກັນອຸ່ນຕາມພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ຂອງເອເໜີຕະວັນອອກເຈີຍໄດ້ຮ່ວມທັງໃນເຂດອື່ສານໄດ້ແລະລາວໄດ້ດ້ວຍ

3. มีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยในเขตอีสานใต้ อย่างไรบ้าง

คำตอบที่ได้ คือ อาจทำได้โดยการสำรวจสภาพชุมชนที่มีลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม และขึ้นบัญชีให้อย่างเป็นระบบ แล้วเผยแพร่ให้กับธุรกิจท่องเที่ยวให้รับรู้และเข้าใจในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ทั้งต่องักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว

4. มีแนวทางในการกำหนดดยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานให้สู่ความยั่งยืน โดยเริ่มโดยกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านอย่างไรบ้าง

คำตอบที่ได้ คือ แนวทางการกำหนดดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน สามารถทำได้โดยการประสานความร่วมมือกันระหว่างประเทศที่มีทรัพยากรกราฟท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น การอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยไม่ต้องมีวีซ่า (VISA) ระหว่างกัน การให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง ทั้งของตนเองและประเทศเพื่อนบ้านของแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะเดียวกัน และการใช้บัตรการเดินทางท่องเที่ยวร่วมกันของสถาบันกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่พบเมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับความเข้าใจที่ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่าของผู้รู้ในอดีตที่ผ่านมาแล้ว มีส่วนที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ในส่วนที่ว่าในเขตพื้นที่ของเมืองอัตปีอ แสนปาง และเมืองจำปาสักเป็นดินแดนที่อยู่อาศัยของชาวไทย หรือส่วย หรือข่า เป็นจำนวนมากนั้น ในความเป็นจริงในปัจจุบันมีอยู่บ้างเป็นบางส่วนแต่ที่มีอยู่มากคือที่เมืองอัตปีอ ปัจจุบันได้ยกฐานะเป็นแขวงอัตปีอ ซึ่งมีชนเผ่า ต่าง ๆ ถึง 60 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมดที่มีอยู่ประมาณ 1.7 แสนคน (สัมภาษณ์บุญโ橘, แสงใหญ่, 4 กุมภาพันธ์ 2550) แต่ชนเผ่าเหล่านั้นส่วนใหญ่จะเรียกตันเองว่าเผ่าละแวกหรือเผ่า บรรยายไม่พบว่ามีเผ่ากัยหรือส่วยอยู่ในพื้นที่ของแขวงอัตปีอเลย ในขณะที่เอกสารฝ่ายไทยได้ระบุอย่างชัดเจนว่า ชนเผ่าส่วยได้มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่อัตปีอและแสนปาง (ปัจจุบันแสนปางเป็นเมืองหนึ่งของจังหวัดสตูลร่องของกัมพูชา) ก่อนที่จะอพยพมาอยู่ในเขตอีสานตอนใต้ของประเทศไทย ส่วนที่เมืองจำปาสักที่ว่ามีพากสัยหรือกัยหรือข่าอยู่เป็นจำนวนมากในอดีตนั้น ณ ปัจจุบันมีอยู่อย่างกระฉับกระจາจ แต่จะมีอยู่มากที่เมืองสุขุมวิท เมืองบางเจียงเจริญสุก แขวงจำปาสัก และเมืองเลางาม เมืองสาละวัน แขวงสาละวันเท่านั้น ส่วนที่อื่น ๆ จะอยู่ผสมกลมกลืนกับเผ่าอื่น ๆ และมีการกลืนกลายทางวัฒนธรรมไปเป็นแบบลາວเกื้อบทั้งหมด ทั้งนี้ด้วยเหตุผลทางด้านการเมือง คือ ความเป็นเอกภาพของชาติและเหตุผลทางเศรษฐกิจที่ต้องปรับตัวให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนของระบบบริโภคนิยมที่ผ่านมา พร้อมกับการเปิดประเทศภายใต้นโยบายเปลี่ยนแปลงใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา ดังนั้น ภาพเก่า ๆ ที่ได้จากเรื่องราวในทางประวัติศาสตร์จึงเปลี่ยนแปลงไปแทนหาร่องรอยไม่ได้เลย และไม่มีใครในประเทศลາວป่วยนาที่จะพูดถึงอีก เนื่องจากเกรงจะกระทบต่อนโยบายของรัฐ และไม่สามารถหาเอกสารหลักฐานใด ๆ ในประเทศไทยอ้างอิงได้อย่างน่าเชื่อถืออีกด้วย

2. ลาว กับ ไทยแม้หลาย คน จะเข้าใจว่า เป็นบ้านพี่เมืองน้อง กัน ก็จริง แต่ในความเป็นจริงแล้ว จะเป็นบ้านพี่เมืองน้อง กันเฉพาะเรื่องของชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมเท่านั้น ส่วนเรื่องเกี่ยวกับ การเมือง แบบ จำกัด ล่าถ้า เป็นศัตรูกัน มาตลอด ตั้งแต่ไทยเข้าไปปกครอง ลาว เป็นเวลาถึง 111 ปี และได้สมคบกับ เมริกาไปทึ่งระเบิด ในประเทศ ลาว ในขณะที่ ลาว ได้พยายามดันตน เพื่อความเป็นเอกภาพ ของตน เอง จนกระทั่ง ลาว ได้หันไปพึ่งพา เวียดนาม และประเทศไทย ในคราวข่ายสังคมนิยม และสุดท้าย ก็ได้นำระบบ สังคมนิยม มาใช้ในการปกครอง ประเทศ ซึ่ง ทั้งระบบการคิด วิธีการ ดำเนินงาน ใน การปฏิบัติต่อประเทศไทย และคนไทย แล้วจะได้รับความสำคัญ อยู่กว่า ประเทศในกลุ่ม สังคมนิยม ด้วยกัน และในความเป็นตัวตน ของความเป็นคน ลาว ใน เชิงปัจจุบัน จะ มีความใกล้ชิด ผูกพัน กับ คนไทยอยู่มาก ก็ตาม สำหรับ ใน ด้าน การค้า และ การลงทุน ซึ่ง เป็นเรื่องของ ผลประโยชน์ ร่วมกัน นั้น จะ เป็นไปตาม หลักการ สามัคคี ที่ ว่า ด้วย การค้า เสรี ทั่วไป แต่ อยู่ภายใต้เงื่อนไข ที่ ประเทศไทย และ คน ลาว ได้ประโยชน์ ร่วมกัน นั้น จะ ร่วมอยู่ด้วย เป็น สำคัญ ไม่ว่า จะ โดยทาง ตรง หรือทาง อ้อม เช่น จะ ไปใช้พื้นที่ เพาะปลูก ใน ลาว ก็ ต้อง ตอบ ค่า ถูก ให้ได้ ว่า จะ ปลูก อะไร อย่างไร คน ลาว จะ ได้อะไร จาก การลงทุน นั้น ใน แห่ง ของการ มีงานทำ การ พัฒนา ฝีมือ การ รักษา สภาพแวดล้อม เป็นต้น

3. จาก ข้อ เท็จจริง ที่ได้ จำกัด การวิจัย พบว่า ดินแดน ที่เรียกว่า อีสาน ได้ และ ลาว ได้ นี้ มีลักษณะเด่น ๆ ทาง วัฒนธรรม ร่วมกัน อยู่หลายอย่าง เช่น โบราณวัตถุ โบราณสถาน และ กลุ่มชาติพันธุ์ ต่าง ๆ ซึ่ง มีอยู่ เป็น จำนวน มาก เพียงแต่ ยังไม่ได้มี การ นำ มา จัด การ ร่วม เพื่อ ให้ เกิด คุณค่า ต่อ การ ท่องเที่ยว มาก นัก ทั้ง ๆ ที่ นัก ท่องเที่ยว ส่วน ใหญ่ ที่ เดินทาง มา ท่องเที่ยว ใน ภูมิภาค นี้ มี ความ ต้อง การ หรือ สนใจ อยู่ เพียง สอง อย่าง คือ ธรรมชาติ กับ วัฒนธรรม แต่ ผู้ที่ เกี่ยวข้อง ก็ จะ ให้ ความ สนใจ เอกพัche ใน ส่วน ที่ เป็น ธรรมชาติ เสีย เป็น ส่วน ใหญ่ ซึ่ง อาจจะ เป็น เพราะ ง่าย กว่า สะดวก กว่า ที่ จะ ไป เกี่ยวข้อง กับ ด้าน วัฒนธรรม ซึ่ง เป็น เรื่อง ที่ ต้อง สมัพน์ กับ บุคคล อื่น แต่ ใน ความ เป็นจริง ว่า การ ท่องเที่ยว ใน เชิง วัฒนธรรม จะ มี ความ ยั่งยืน และ ก่อ ประโยชน์ ใน ระยะ ยาว ได้ มาก กว่า ทั้ง ต่อ ตัว นัก ท่องเที่ยว แหล่ง ท่องเที่ยว คุ้ม ก็ จำ ได้ ที่ ว่า และ ประเทศไทย ผู้ ที่ เป็น เจ้า ของ แหล่ง ท่องเที่ยว ไม่ว่า จะ เป็น ด้าน อาหาร ที่ พัฒนา ผลิตภัณฑ์ ใน ท้องถิ่น ที่ ผลิต ขึ้น มา ให้ สอดคล้อง กับ ความ ต้อง การ ของ นัก ท่องเที่ยว ภายใต้ ภารศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล ที่ เป็น จริง ของ ผู้ มี ส่วน กี่ ข้อ ไม่ว่า จะ เป็น สถาบัน วิชาการ หรือ หน่วยงาน ที่ เกี่ยวข้อง เช่น หน่วย ส่ง เสริม การ ท่องเที่ยว ของ รัฐ หรือ มหาวิทยาลัย ใน พื้นที่ เป็นต้น

4. แม้ ใน ประเทศไทย จะ มี แหล่ง ท่องเที่ยว ทั้ง ใน ทาง ธรรมชาติ และ วัฒนธรรม อยู่ มาก แต่ โอกาส ที่ จะ เกี้ยวกัน และ นำมา สร้าง ภาระ ให้ กับ ไทย นั้น คือ ค่อนข้าง จัด ความ เป็นไป ได้ ยาก อยู่ เนื่อง จาก ใน ระยะ นี้ ชาว ต่าง ประเทศ ที่ ประสงค์ จะ เดินทาง เข้าไป ใน ประเทศไทย ยัง ไม่ สามารถ เข้าไป ประเทศไทย โดย ตรง ได้ สะดวก นัก จึง ต้อง เดินทาง ผ่าน ประเทศไทย ก่อน ซึ่ง ทำ ให้ ประเทศไทย พลอย ได้ รับ ประโยชน์ ไป ด้วย แต่ สำหรับ นัก ท่องเที่ยว ที่ เป็น คน ไทย แล้ว มัก นิยม เดินทาง ไป ที่ ประเทศไทย เลย มาก กว่า จะ ที่ เวลา ตาม เส้นทาง ที่ มี แหล่ง ท่องเที่ยว ต่าง ๆ ใน ประเทศไทย ทั้ง นี้ เพราะ บริษัท นำ ที่ ยว จะ มี การ แข่งขัน กัน ค่อนข้าง แหล่ะ แต่ ละ บริษัท จะ ต่อ สู้ กัน ด้วย กลยุทธ์ ร้า ค่า จึง พยายาม ที่ จะ นำ นัก ท่องเที่ยว เข้า ถึง แหล่ง ท่องเที่ยว ปลายทาง โดย ตรง ซึ่ง จะ ใช้ เวลา และ ค่าใช้จ่าย ต่ำ กว่า คู่แข่ง ซึ่ง ลักษณะ ดัง กัน ล่า ว่า ถ้า หาก ไม่มี การ บังคับ ว่า ถ้า มา อีสาน ได้ ต้อง วน ที่ ไหน บ้าง ก่อน ที่ จะ เดินทาง เข้าไป สู่ ประเทศไทย แต่ ใน ความ เป็นจริง แล้ว ก็ ไม่ สามารถ ที่ จะ บังคับ ได้ เพราะ ไทย เป็น ประเทศ ประชาธิปไตย ที่ ผู้ ประกอบ การ ทุก คน สามารถ เลือก ดำเนิน กิจกรรม ทาง คุ้ม กิจ ของ ตน เอง ได้ โดย เอง ที่ ไม่ ผิด ต่อ กฎหมาย แนวทาง ที่ จะ เป็นไป ได้ คือ การ ร่วมมือ กัน กระตุ้น ซัก ช่วง ว่า ถ้า มา เที่ยว ไทย แล้ว ควร จะ ไป เที่ยว ที่ ไหน ใน ลาว บ้าง หรือ ถ้า มา เที่ยว ที่

ประเทศลาวแล้วควรจะมาเที่ยวต่อที่ไหนในประเทศไทยบ้าง หรืออาจมีการซื้อตั๋วเพื่อการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยซื้อจากไทยไปใช้ในลาวได้ และซื้อจากลาวแล้วนำมาใช้ในไทยได้ เป็นต้น ซึ่งทั้งสองประเทศต้องอำนวยความสะดวก สะดวกทั้งในแง่ข้อมูลข่าวสารและการเดินทางเข้าออกประเทศ โดยมีเงื่อนไขพิเศษกว่าคนที่เดินทางไปโดยวัตถุประสงค์นั้นที่ไม่ใช่การท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้มีการศึกษาสำรวจแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีอยู่ และจัดทำเป็นบัญชีแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบที่ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวของหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ และมีการนำออกเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้กันทั่วไปทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ในรูปของการประชุมสัมมนาและสื่อต่าง ๆ เช่น อินเตอร์เน็ต วารสารสิงพิมพ์ แผ่นพับ และโปสเตอร์ เป็นต้น
2. ควรมีการเผยแพร่และให้ข่าวสารข้อมูลแก่บริษัทนำเที่ยว และผู้เดินทางมาท่องเที่ยว ให้มีโอกาสรับรู้และเลือกที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ หากมีความต้องการโดยมีเงื่อนไขและข้อแนะนำในการปฏิบัติตามในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ
3. นักท่องเที่ยวเองก็ต้องยอมรับความจริงว่า สถานที่ที่ตนเองกำลังท่องเที่ยวอยู่นั้นคือบ้านคนอื่น วัฒนธรรมคนอื่น ซึ่งเป็นวิถีชีวิตริมที่แท้จริงของเข้า ที่เข้าคิด เข้าเชื่อ และเข้าอยู่ของเขามาได้ตั้งแต่อดีต ไม่ควรเอาริ้นฐานของตนเองเข้าไปเบรียบเทียบกับเขาว่า เขายังต้องคิด จะต้องเชื่อ และจะต้องทำ จะต้องเป็นอย่างที่เราเป็น และไปล่วงเกินวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของพากเขา โดยไม่คำนึงถึงความไม่รับผิดชอบต่อความรู้สึกและผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดกับเข้า หลังจากที่หากลับบ้านเราแล้ว
4. รัฐต้องยอมรับความจริงในด้านความแตกต่างระหว่างระบบการปกครอง เพราะเป็นสิ่งที่มีผลต่อวิธีคิด และแนวปฏิบัติต่อกัน แม้ในความเป็นชาติพันธ์และวัฒนธรรมจะเป็นพื้น壤กันก็จริง ดังนั้นจึงต้องหาจุดร่วมและจุดต่างระหว่างกันให้ได้ เพื่อที่จะนำไปสู่การร่วมมือกันในส่วนที่เป็นจุดร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนฐานของผลประโยชน์ร่วมกันในทุกด้าน ไม่เพียงแต่ด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ทั้งในระดับรัฐและระดับประชาชนอย่างเสมอภาค จริงจัง และจริงใจ ภายใต้ข้อตกลงร่วมกันทุกฝ่าย
5. ควรมีการวิจัยให้ครอบคลุมดึงเฝ่าอื่น ๆ ในลาวได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นผ้าอํารกตามที่มีอยู่ในลาวได้ที่มีลักษณะเด่น ๆ ได้แก่ เผ่าเกรียง (ແງ) เผ่าบรา (ລະແງ) เผ่ากะຕู เผ่ากะຕາງ เผ่าตะโลຍ และจุดเด่น ๆ ทางวัฒนธรรมของเผ่าลาวด้วย ทั้งนี้โดยเชื่อมโยงให้เกิดการเกื้อกูลซึ่งกันและกันด้านวัฒนธรรมในอีสานได้ด้วย

บรรณานุกรม

- กุลวลา สุวรรณพิมล. (2548). หลักการมัคคูเทศก์. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- แกรนท์ อีแวนส์ เอียน ดูช្វី เอย์มอนด์ แปล, (2549). ประวัติสังเขปประเทศไทย ประเทศกลางแผ่นดิน เอเชียภาคเนื้อ. กรุงเทพฯ : โอเอสพรินติ้ง.
- จิตรา ภูมิศักดิ์. (2519). ความเป็นมาของคำสยาม-ไทย-ลาวและขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการสำรวจสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- เจริญ ไกรรัตนกุล. (2530). การสำรวจวัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์, เอกสารอัดสำเนา.
- ชนเผ่าอื่น ๆ ในไทย : สืบคันเมื่อ 8 มกราคม 2550, จาก <http://www.hilltribe.org/thai/othertribes>.
- ชนิศา ครุจิรา努วัฒน์. (2546). เจตคติผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสร่วมธรรมในเขตภาคกลางของประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชื่น ศรีสวัสดิ์. (2520). ความเร้นลับในหมู่ชาวไทยเขมร (เขมร) ศึกษารณณิความเชื่อในเรื่องศาสนา. โครงการสนับสนุนการวิจัยทางวัฒนธรรมมูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยูคอมปะ สัน, เอกสารอัดสำเนา.
- _____ (2533). วัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล : กรณี เขมร ลาว ส่วย สุรินทร์. กรุงเทพฯ: สารมวลชน,
- _____ (2533). ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมการเลี้ยงช้างของชาวบุญ (ส่วย) ในจังหวัดสุรินทร์. เอกสารอัดสำเนา.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2538). องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว. หน้า 14.
- เชาว์ ใจนัส แล้วเพิ่ม อินเป้า. (2546). รายงานการวิจัยการพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย.
- ดวงธิดา รามเศวร. (2537). ประวัติศาสตร์และราชวงศ์ເອເຊີຍຕະວັນອອກເຈິ້ງໄຕ ລາວສາຍາມ ພມ່າ ກັມພູ້ຊາ ເວີຍດນາມ ມາເລເຊີຍ ອິນໂດນີເຊີຍ ແລະ ພິລິປິນສ. กรุงเทพฯ : ທີພັກຊາການພິມພ.
- บุณณนิตา ใสดา. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว อิ ສ ຮ ະ ໜ າ ວ ต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประจักษ์ ฉายแสง และทิวารักษ์ เสรีภาพ. วรรณกรรมสองแควตอนที่ 119 เรื่อง นิทานชาวบุญ. สืบคันเมื่อ 12 มีนาคม 2550 จาก http://www.thai_folkus.com/L2Qua/Lg1_120/119_L2Q.htm.
- ผลบพิing คงชนะ. (2534). “ประวัติศาสตร์ลาวโดยท้าไป” ลาວ : สังคมศาสตร์. เอกสารอัดสำเนา.
- ເພື່ອຄວີ ເຈິ້ງວານິຫຼ ແລະ ດົນອື່ນໆ. (2543). การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ກຽນສຶກຂາແຫຼ່ງທ່ອງທີ່ຢູ່ໃນຕື່ສານໄດ້.
- ໄພທູරີ ມືກຸລ. (2531). ພຣມແດນຄວາມຮູ້ກາຮືກ້າວວັດນອຣມອືສານ. ຄະະສັງຄົມສາສົກມໍາວິທຍາລັຍຄົນຄຣິນທວງໄວໂພມ ມາຫາສາວຄາມ, เอกสารอัดสำเนา.

วิรินดา เจริญรัตน์. (2549). บทบาทการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัด
อำนาจเจริญ, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วุฒินันท์ พระภูจำนำง. (2535). วัฒนธรรมชาวไทยกวย (ส่วน) อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. ศูนย์
วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์.

ศักดิ์ชัย อินทร์จันทร์. เอกชนชี้ท่องเที่ยวไทยย่ำอยู่กับที่ ททท. ไร่น้ำยาบริหารภูมิภาคติดตาม. มติชนรายวัน
ฉบับที่ 20, 698 (24 มิถุนายน 2549).

ศุภชัย สิงหะบุศย์ และคนอื่น ๆ. (2543). โครงการสารคดีลาก่อนล่าง “สะหวันนะเขต สาวลัว เซกของ
และอัตปือ : ห้าแขงแห่งลาวตอนล่าง”. โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัยชุดโครงการอาชนาบริเวณศึกษา 5 ภูมิภาค, เอกสารอัดสำเนา.

ศูนย์กลางแวงລາວສ້າງชาຕີ.(2548). ບຽດາຊານເຜົາໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ. ໂຮງພິມພັບທາຕຸລາດ : ເວີຍຈັນທີ.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์. (2533). วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล : ກຣະນີສຶກຂາເຂມຣ ລາວ ສ່ວຍ ສູຣິນທີ.
ພວະນົມ : ປະຊາທິປະໄຕ.

สุนิสา ໂພື້ເຕີ້ຍ. (2534). ກາຮສຶກຂາຮູບແບບກາຮັດພັດທະນາກາຮັດຂອງຊຸມໜ້າຫົວໜ້ານັ້ນເນື່ອມາຈາກກາຮ
ທອງເຖິງ, ວິທາຍານິພນົມສັຕິປະຕິກະວົນ, ມາຮວິທາລັຍຈຸ່າລັກງວດ.

สุวิໄລ ເປົ່ມຄວິວັດນີ້ ແລະຄອນອື່ນ ພ. (2547). ແຜນທີ່ພາສາຂອງກຸ່ມໜ້າຕິພັນຮູ້ຕ່າງ ຖ້າ ໃນປະເທດໄທ.
ກຽງເທິງ : ໂຮງພິມພັບຄຸງສະພາດພ້າວ.

ໜ່າມອມອນຮ່າງ ວິກິຈົດ (ມຮວ.ປສູມ). ປະຊຸມພົງສາວດາຮ ເລີ່ມ 1 ການທີ່ 70. ຕອນດໍານານເມື່ອນຄວຈຳປາສັກ.

ເອເຈີຍນ ແອນອນິຍ ແປລໂດຍ ທອງສຸມທ່າ ໂດເຮ ແລະສມ່າມຍ ເປົ່ມຈິດຕີ. (2539). ບັນທຶກເດີນທາງໃນລາວ.
ໂຄຮາກາຮພລິຕເອກສາຮສ່າງເສີມຄວາມຮູ້ເກີຍກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ ສັຕິປະວິຈີຍສັຄມ
ມາຮວິທາລັຍເຊີຍໃໝ່.

www.thaiwisdom.org/p_culture/api/api_1.htm.

www.tat.ot.th

www.culture.go.th

ภาคผนวก ๙

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ແບບສໍາຮວຈນຳເນົາໃນແຫວງຈຳປາສັກ

ເຈີຍນິ້ນຄາມາລາວກິດ

ຫ	ຫຼືອນຳ	ທີ່ອຸ້ນຂອງນຳເນົາ		ຈຳນວນຄວ້າເວົ້າອອນ/ປະຫວາງຂອງນຳເນົາ	ສ້າງນຳເດັ່ນພິເຕະງ ໜອງຫນຳເນົາ
		ນໍ້ານ	ເມືອງ		
1	ຜ່າລາວ				
2	ຜ່າຜູ້ທ				
3	ຜ່າຫຼຸບ				
4	ຜ່າຍຊື່ (ລະບວມ)				
5	ຜ່າຕະໂຂ້ຍ				
6	ຜ່າກະທາງ				
7	ຜ່າແຈະ				
8	ຜ່າອາສັກ				
9	ຜ່າຫຼິນຍະຫິນ				
10	ຜ່າແຄະຫະແນ				
11	ຜ່າໂມງວາ (ລະບວກ)				
12	ຜ່າກະຕູ				
13	ຜ່າເຕີຍງ				
14	ຜ່າກະມູ				
15	ຜ່າໂອຍ				

ຕາດາວເປົ້າໂຄງນໍາຫຍຸນທະນາຄານແກ່ໄນ ສປປ.ລາວຕອນນີ້ ແລະອົສານໄດ້

ມະຫາວິທະຍາ

**แบบเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
ในเขตอีสานใต้และลาวใต้**

1. ชื่อหมู่บ้านที่เป็นทางการ.....ไม่เป็นทางการ.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ/เมือง.....จังหวัด/แขวง.....
ประเทศ.....
2. สภาพทั่วไปทางกายภาพของหมู่บ้านในด้านต่อไปนี้
  - 2.1 สภาพทั่วไปของที่ตั้งหมู่บ้าน
.....
.....
.....
  - 2.2 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน
.....
.....
.....
  - 2.3 จำนวนครัวเรือนภายในหมู่บ้าน..... ครัวเรือน จำนวนประชากร..... คน
เป็นกลุ่มชนที่พูดภาษา..... หรือเป็นผู้..... คิดเป็น
สัดส่วน..... เปอร์เซ็น และผู้..... เปอร์เซ็น
  - 2.4 อาชีพหลักของคนในชุมชน คือ .....
มีรายได้คิดเป็นเงิน..... บาท/กีบต่อปี อาชีพเสริมคือ .....
มีรายได้คิดเป็นเงิน..... บาท/กีบต่อปี
  - 2.5 ประเภท/วัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชน คือ (ระบุว่าอะไร เมื่อไร และอย่างไรโดยสรุป)
    - 1).....
.....
.....
    - 2).....
.....
.....
    - 3).....
.....
.....
    - 4).....
.....
.....

5).....

6).....

2.6 บุคคลสำคัญในชุมชน เช่น ผู้นำ/ผู้ริ้ว หรือภูมิปัญญาในชุมชน ได้แก่

- 1) ชื่อ - นามสกุล..... อายุ..... ปี มีความ
สำคัญ คือ.....
- 2) ชื่อ - นามสกุล..... อายุ..... ปี มีความ
สำคัญ คือ.....
- 3) ชื่อ - นามสกุล..... อายุ..... ปี มีความ
สำคัญ คือ.....
- 4) ชื่อ - นามสกุล..... อายุ..... ปี มีความ
สำคัญ คือ.....
- 5) ชื่อ - นามสกุล..... อายุ..... ปี มีความ
สำคัญ คือ.....

2.7 สถานที่สำคัญของชุมชน คือ (ระบุว่าคืออะไร ตั้งอยู่ที่ไหน มีจุดเด่นและขนาด
อย่างไร มีความสำคัญอย่างไร)

1).....

2).....

3).....

3. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านโดยย่อ

4. สิ่งสำคัญอื่น ๆ ในชุมชนหรือของชุมชนที่เห็นว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว คือ^{.....}
1) ..... มีความสำคัญ คือ^{.....}

2) ..... มีความสำคัญ คือ^{.....}

3) ..... มีความสำคัญ คือ^{.....}

4) ..... มีความสำคัญ คือ^{.....}

5. ข้อสรุปในเชิงวิเคราะห์ของผู้เก็บข้อมูล

1) ลักษณะเด่นสำคัญที่มีอยู่เดิมและสามารถพัฒนาเป็นทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวได้^{.....}

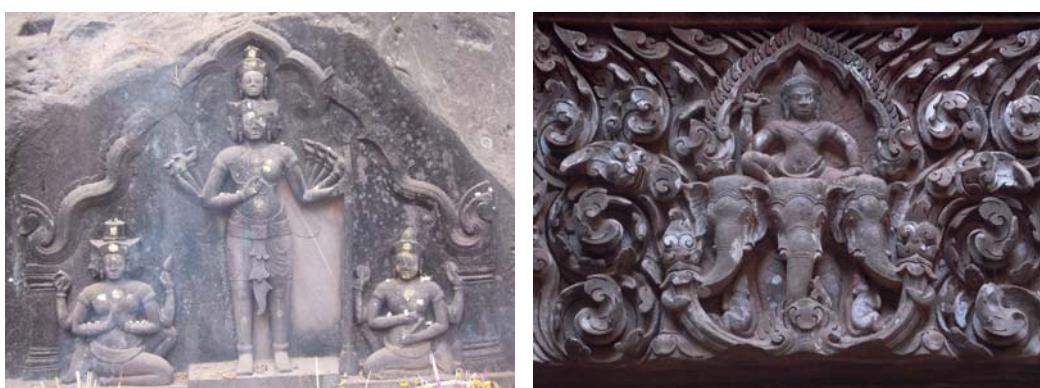
2) ลักษณะเด่นสำคัญที่ยังไม่มี แต่เห็นว่ามีแนวทางที่จะพัฒนาเป็นทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวได้^{.....}

3) ความเห็นโดยภาพรวมของชุมชนนี้^{.....}

ชื่อ-นามสกุล.....	ผู้ให้ข้อมูล.....	ลงชื่อ.....	ผู้เก็บข้อมูล.....
อายุ.....ปี	บ้านเลขที่.....	ตำบล.....	วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2549
อำเภอ/เมือง.....	จังหวัด/แขวง.....		

ภาคผนวก ค
ภาพกิจกรรม

นำคณะนักท่องเที่ยวที่เป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐเพื่อพัฒนา
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เข้าเยี่ยมชมโบราณสถานที่เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม “วัดกู่”
ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2550

นำคณะนักท่องเที่ยวที่เป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวารวิจัยเพื่อพัฒนา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์เข้าเยี่ยมชมหมู่บ้านชนเผ่าบ้านหลักชาวแปด ชนเผ่าจำลอง และพิธีกรรมบุญกุ้มข้าวของชาวบ้าน เมืองจำปาสัก แขวงจำปาสัก ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2550

นำคณะนักท่องเที่ยวที่เป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐเพื่อพัฒนา
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เข้าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในแขวงจำปาศักดิ์ เช่น
น้ำตกหลีฝี น้ำตกคอนพะเพ็ง และน้ำตกตาดผาสั่ว ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2550

ภาคผนวก ง

**ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้
กิจกรรมที่ดำเนินการมา และผลที่ได้รับตลอดโครงการ**

กิจกรรมหลักที่ทำตาม Proposal

กิจกรรม	ตามแผนงาน		บัญชีรายรับ	บัญชีรายจ่าย	จำนวนเงินที่ได้ผลสำเร็จ
	ผลลัพธ์ที่ได้รับ	ผลลัพธ์ที่ต้องการ			
1. ลงแบบสำรวจทางไปรษณีย์ สำหรับ ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อหาชุมชนของคน ภายในหมู่บ้านฯ ในการสำรวจดำเนินการ ในส่วนของการบริหารส่วนตัวบ้านฯ น้ำ ประปา 4 บึงหัวดิน และหน้างานและน้ำเสียกิจกรรม แหล่งน้ำอย่างหลากหลายที่มีชุมชนชาวไทย อาศัยอยู่	ได้รับข้อมูลเบื้องต้น นำไปสู่ ข้อมูลน้ำประปาฯ แหล่งน้ำอย่างหลากหลายที่มีชุมชนชาวไทย อาศัยอยู่	สำรวจเบื้องต้น ให้สามารถทราบ ความต้องการของผู้ใช้ส่วนบุคคล ในการใช้น้ำประปาอย่างไร	น้ำประปาที่ได้มา 1 ลูกบาศก์เมตร	น้ำประปาที่ได้มา 1 ลูกบาศก์เมตร	60% เนื่องจากบางแห่ง ^{ไม่ได้ตอบคำถามที่สงสัย} กลั่นกรองให้
2. นำแบบสำรวจสำรวจน้ำประปาฯ สำหรับบ้านพูนชุมชนของบ้านฯ ที่ สำรวจได้ในส่วนที่มีชุมชนชาวไทย	สำรวจได้ในส่วนที่มีชุมชนชาวไทย	สำรวจน้ำประปาฯ ให้สามารถทราบ ความต้องการของผู้ใช้ส่วนบุคคล ในการใช้น้ำประปาอย่างไร	น้ำประปาที่ได้มา 2 ลูกบาศก์เมตร	น้ำประปาที่ได้มา 2 ลูกบาศก์เมตร	90% เนื่องจากน้ำประปาฯ
3. นำแบบสำรวจสำรวจน้ำประปาฯ ที่ ลักษณะเป็นแบบเดียวกันมาสำรวจ ให้กับบ้านพูนชุมชนของบ้านฯ ที่ สำรวจได้ในส่วนที่มีชุมชนชาวไทย	ได้แบบที่ในภารกิจเดียวกัน	ได้ทราบประวัติความต้องมา วิเคราะห์ ศาสตร์เพื่อประเมินสิ่งที่จะต้อง ^{คาดการณ์} คาดการณ์ เข้ามาในภาพพัฒนาและติดตาม ท่องเที่ยวเชิงพันธุ์สัมภានไม่ต่ำ ^{ท่องเที่ยวเชิงพันธุ์สัมภានที่มีชุมชนชาวไทย} ความต้องการ คาดการณ์ ^{ท่องเที่ยวเชิงพันธุ์สัมภានที่มีชุมชนชาวไทย} เช่นเดียวกัน คาดการณ์ ^{ท่องเที่ยวเชิงพันธุ์สัมภានที่มีชุมชนชาวไทย} คาดการณ์ ^{ท่องเที่ยวเชิงพันธุ์สัมภានที่มีชุมชนชาวไทย} คาดการณ์ ^{ท่องเที่ยวเชิงพันธุ์สัมภានที่มีชุมชนชาวไทย}	น้ำประปาที่ได้มา 3 ลูกบาศก์เมตร	น้ำประปาที่ได้มา 3 ลูกบาศก์เมตร	100% เนื่องจากน้ำประปาฯ
4. ลงแบบสำรวจทางไปรษณีย์ สำหรับ ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อหาชุมชนของคน ภายในหมู่บ้านฯ ในการสำรวจดำเนินการ ในส่วนของการบริหารส่วนตัวบ้านฯ น้ำ ประปา 4 บึงหัวดิน และหน้างานและน้ำเสียกิจกรรม แหล่งน้ำอย่างหลากหลายที่มีชุมชนชาวไทย อาศัยอยู่	ได้รับข้อมูลเบื้องต้น นำไปสู่ ข้อมูลน้ำประปาฯ แหล่งน้ำอย่างหลากหลายที่มีชุมชนชาวไทย อาศัยอยู่	สำรวจเบื้องต้น ให้สามารถทราบ ความต้องการของผู้ใช้ส่วนบุคคล ในการใช้น้ำประปาอย่างไร	น้ำประปาที่ได้มา 4 ลูกบาศก์เมตร	น้ำประปาที่ได้มา 4 ลูกบาศก์เมตร	90% เนื่องจากน้ำประปาฯ

ຕາແນຜນງານ		ការກວດສອບ	ຜົນທີ່ກາຕ່າງປະເທົ່ານ	ປັບປຸງຈິງ	ຜົນທີ່ຈຸດ	ສົມບັນຫຼຸດ	ວັດຖາປະສົງຄົກ	ຮູ້ຍະລະຄວາມພິພງພວໄຈ
4. ອົງຮູ້ນຸ້ມຕື່ບັນປົກປົກຕົກການກຳທີ່ກົງຢູ່ອັນກົງ ກຳປາກາຫຼຸດທີ່ຍັງບໍ່ມີການກົງຢູ່ອັນກົງ ແລະການກົງຢູ່ອັນກົງນີ້ຈະມີນຳມາໃນ 10-15 ຄນ	ເຕີບປົກຕົກທີ່ກົງຢູ່ອັນກົງການກົງຢູ່ອັນກົງ 5 ຄນ ກາຄາໂຄງນີ້ 5 ຄນ ແລະ ກາຄາປະຫວາງນີ້ 5-10 ຄນ ຈຳນວນ	ໃຕ້ພູມຕຽບທາງວົງວາກົງຢູ່ອັນກົງການກົງຢູ່ອັນກົງ ຜູ້ກ່າຍເຫັນແລ້ວໄດ້ນຳເສັນອຸ ຜລາກາຈີ່ຈຸດຕ່ອນກົງຢູ່ອັນກົງຢູ່ອັນກົງ ສາງໆສົ່ງຄົນຫຼາຍຕຽບທີ່ມີການພື້ນາ ແຮງຊາງວິຈິນເພື່ອກາງວິຊາພື້ນາ ໃຫ້ເປັນແນຫາຈຶ່ງໃນກາງພິພງພວໄຈ ທ່ອນເຫັນແລະກຳກຳນັ້ນຕູ້ຫຼາຍກົງຢູ່ອັນກົງ ພິພງພວໄຈອັນກົງຢູ່ອັນກົງໃຫ້ກົງ ປະຫວາງສິ່ງເພື່ອນັ້ນກົງຢູ່ອັນກົງ	ໃຕ້ພູມຕຽບທາງວົງວາກົງຢູ່ອັນກົງການກົງຢູ່ອັນກົງ ຜູ້ກ່າຍເຫັນແລ້ວໄດ້ນຳເສັນອຸ ຜລາກາຈີ່ຈຸດຕ່ອນກົງຢູ່ອັນກົງຢູ່ອັນກົງ ສາງໆສົ່ງຄົນຫຼາຍຕຽບທີ່ມີການພື້ນາ ແຮງຊາງວິຈິນເພື່ອກາງວິຊາພື້ນາ ໃຫ້ເປັນແນຫາຈຶ່ງໃນກາງພິພງພວໄຈ ທ່ອນເຫັນແລະກຳກຳນັ້ນຕູ້ຫຼາຍກົງຢູ່ອັນກົງ ພິພງພວໄຈອັນກົງຢູ່ອັນກົງໃຫ້ກົງ ປະຫວາງສິ່ງເພື່ອນັ້ນກົງຢູ່ອັນກົງ	ໃຕ້ 4 ແລະ ໃຕ້ 3	100% ຫຼັດ ຫຼັດ	ຫຼັດ ຫຼັດ ຫຼັດ ຫຼັດ	ຫຼັດ ຫຼັດ ຫຼັດ ຫຼັດ	ຫຼັດ ຫຼັດ ຫຼັດ ຫຼັດ

ภาคผนวก ง
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชื่น ศรีสวัสดิ์

Mr. Chuen Srisawat

ที่อยู่ปัจจุบัน 91/41 หมู่บ้านบัวทอง 2 ต.ชัยางกูร ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000 โทร. (06) 2545544

สถานที่ติดต่อได้สะดวก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โทร. 045 – 352000 ต่อ 1523

การศึกษา

1. ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์เน้นการบริหารธุรกิจ)
2. ปริญญาโทศิลปศาสตร์มหบันฑิต ไทยคดีศึกษา (เน้นสังคมศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการพัฒนาอีสาน)

ตำแหน่งทางวิชาการ / บริหาร

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
2. ประธานโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผลงานทางวิชาการที่สำคัญ

1. เอกสารประกอบการสอนวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น
2. เอกสารประกอบการสอนวิชาองค์กรและการจัดการ
3. เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหารงานบุคคล
4. งานวิจัยประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมการเลี้ยงช้างของชาวส่วน
5. รูปแบบการพัฒนาชนบทโดยใช้กลุ่มออมทรัพย์เป็นเครื่องมือ
6. การวิจัย การดำเนินชีพของชาวอีสานในภาวะภัยแล้ง
7. การวิจัยผู้นำและศักยภาพผู้นำชุมชนในชนบทอีสาน
8. ศักยภาพขององค์กรชุมชนในการพัฒนาครุภัณฑ์ในจังหวัดสุรินทร์
9. พฤติกรรมการบริโภคของชาวไทยเชิง ที่มีผลต่อพยาธิสภาพในจังหวัดสุรินทร์
10. สถานภาพการทำไวน์ในชุมชนอีสาน

ความรู้ความชำนาญพิเศษ

1. การวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. การจัดการองค์กรชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ

2. อาจารย์เกริกไกร แก้วล้วน

ชื่อ/สกุล นายเกริกไกร แก้วล้วน

วัน/เดือน/ปี เกิด 10 เมษายน 2502

วุฒิการศึกษา - การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชา ภูมิศาสตร์

- Postgraduate Diploma of Interdisciplinary Studies

(Research Preparation) จาก Edith Cowan University, Australia

หน่วยงานที่สังกัด ปีรวมภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 2 ระดับ 7

ตำแหน่งทางการบริหาร

- ผู้ช่วยคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พ.ศ. 2542 – 2543
- รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พ.ศ. 2544 – 2545
- วิจัยการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี (ปัจจุบัน)

ภาระกิจการสอน เป็นอาจารย์ผู้สอนประจำวิชา ดังต่อไปนี้

1. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม (Human Being and Environment)
2. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม Human and Environment)
3. ภูมิศาสตร์วัฒนธรรม (Cultural Geography)
4. ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information Systems)
5. การสำรวจระยะไกลเบื้องต้น (Remote Sensing)
6. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย (Thailand Geography)
7. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources Management)
8. การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในงานวัฒนธรรม (Computer Usage in Cultural Works)

ความสนใจเฉพาะด้าน

- ศึกษาข้อมูลด้านระบบภูมิสารสนเทศ (Geo-Information Systems) มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน และงานวิจัย